

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 33. (93.) ÉVF. • 2. SZÁM • 2023. FEBRUÁR • ÁRA: 4 LEJ

Augusztinovics Pál sírja a kissolyosi temetőben • Fotó: Czire Alpár

Háló

• Télutó hava hagyományosan a farsangi mulatságoké, de a húsvétot megelőző böjt időszakába is. Újabb kori szokásaink sorába illeszkedik a házasság hete.

Megannyi lehetőség, hogy elmélyüljünk, kapcsolatainkat számba vegyük. Példa-e számmunkra az, aki a társadalmi ranglétra tetején is egyháza hű fia volt? Hogyan emlékszünk az előttünk járókra, elhunyt rokonainkra? Kortársaink, barátaink, ismerőseink mivel gazdagítják életünket? Családtagjaink kö-

rében érezzük-e, mint áramlik a szeretet? Milyen érzelmekkel viseltetünk az önálló élet rögzős útján még alig elindult fiatalok vagy az egészen kicsinyek iránt?

Isten küldött el mindannyiunkat teremtett világába, hogy egymástól tanuljunk, csi-szolódjunk, felismerjük életünk sajátos, egyedi célját. Ha egy idegen szemébe nézünk, meglátjuk-e benne a felebarátot?

Ugyanaz az isteni lélek munkál mindenkoron mindannyiunkban.

A tartalomból:

Hitünk a derű forrása

4

*„Hol van a ti hitetek?”
(Lk 8,25a)*

5

*Egyházunk témája 2023-
ra: hitélet és lelkiség*

6

*Új szociális-közösségi
központ
Szekelyudvarhelyen*

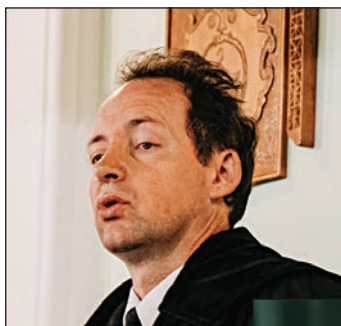
17

Isten ajándéka

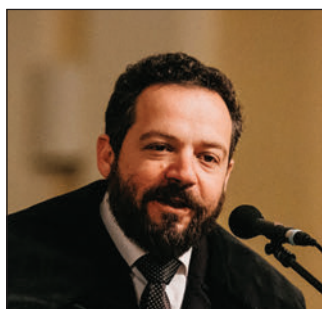
19

„...igyekezzetek megtartani a Lélek egységét a békeesség kötelékével.” (Ef 4,3)

Vallásszabadság napi ünnepségek

Torda

Kolozsvár

Cikkünk a 7-8. oldalon. Ilkei Árpád fotói

LÉLEKKENYÉR

Az anyaméhben már ismertelek

Életünk során számtalanszor találkozhatunk az-
zal a kérdéssel, hogy ki vagy te. Ha nem is így
teszik fel a kérdést, mégis mintha ott lenne a le-
vegőben, a tekintetekben, az összepillantásokban, ha
belépünk, netán belecsöppenünk egy idegen környe-
zetbe. Már gyermekkorunkban, szülőfalunkban, kör-
nyezetünkben mindenki tudta, és aki nem, az meg-
kérdezte, hogy kinek a fia, lánya, kinek az unokája
vagy te. Ha pedig éppen nem mások szegeznek nekünk
e kérdést, akkor is ott van, hiszen az ember időről idő-
re meghatározza önmagát.

Most ülök a gyergyószentmiklósi unitárius egy-
házközség irodájának csendjében, és azon gondolko-
dom, mit is kellene elmondanom, leírnom magamról
mindazoknak, akik az *Unitárius Közlöny* olvasói, azok-
nak, akiknek már hatalmas tornyokban áll a ház va-
lamilyik zugában e folyóirat megannyi száma, vagy
éppen nemrég kezdték el e lapot forgatni, olvasgatni.
Mindazoknak, akik akarva vagy éppen akaratlanul
most bepillantást nyernek életembe.

Egy ideje már Kerekes Mónikaként mutatkozom
be, aki már több mint két éve gyergyószentmiklósi
unitárius lelkész. Igen, lelkész, ami a gyergyói
medencében a sok plébános és különböző felekezetű
férfi pap között elég különleges, hiszen nő vagyok. A
Kerekes nevet lassan másfél éve viselem, hiszen a fér-
jemtől, Szabolcstól kaptam, aki nemcsak a szerel-
mem, hanem igazi társam, segítőm, támaszom, olyan
ember, aki tisztelettel néz rám nőként és lelkészként
egyaránt, és akire én is felnézhetek. Sokan még min-
dig Gáspár Mónikaként ismernek, és az is valószínű,
hogy sokaknak ezután is az maradok, ugyanis hu-
szonöt évig ezen a néven jegyeztek fel mindenhová, és
ezen a néven határozta meg én is önmagam. Erről a
Gáspár Mónikáról szeretnék most néhány informá-
ciót közölni önökkel, kedves Olvasók.

Ez a kislány 1995. november 20-án látta meg a
napvilágot a székelyudvarhelyi kórházban, Makkai
Szende és Gáspár József első gyermekeként. A kórház-
ból egy humoródmenti kis faluba vitték haza, amelyet
Okládnak neveznek, s ahol családja nagy része most
is él. Ez a kis falu volt, ahol lassan-lassan felcsepe-
redett, megtette első lépéseit, kimondta első szavait, és
ahol mindenki tudta, hogy e kislány Makkai Szabolcs
unokája. Ezt a kislányt keresztelték meg élet-halál kö-
zött, csupán azért, hogy a régi hagyományokat köve-
tve „nehogy keresztetlennül haljon meg”. Ezért a kis-
lányért adta volna oda minden vagyonát a nagybáty-
ja, hogy megmentse az életét. Őérette imádkozott az

KEREKES MÓNIKA

egész család, hogy a gondviselő Atya adjon számára
esélyt, és maradjon életben. Neki mondott minden
este izgalmasabbnál izgalmasabb meséket, történe-
teket a nagymamája, és őt tanította imádkozni, ráha-
gyatkozni az isteni gondviselésre, bízni Isten szerete-
tében. Ez a nagymama tanította meg neki, hogy az
álmokért, a céljainkért érdemes és kell harcolni, az
igazunkért, a családjunkért ki kell állni, hogy az őszin-
teség többet ér a mézes-mázás szavaknál, hogy a ki-
tartó munka és türelem mindig meghozza a gyümöl-
csét. Őt fogta kézen papója, és vezette el a magas tor-
nyú, fehér falú, mesélő kövekből épült templomba. Ez
a papó tanította meg, hogy sírni bizony szabad, hogy
az érzékenység, az érző lélek nem gyengeség, hanem

„Mielőtt megformáltalak az anyaméh-
ben, már ismertelek, és mielőtt a világra
jöttél, megszenteltelek, népek prófétájává
tettelek. De én ezt válaszoltam: Ó, Uram,
Uram! Hiszen nem értek a beszédhez,
mert fiatal vagyok! Az ÚR azonban ezt
mondta nekem: Ne mondd, hogy fiatal
vagy, hanem menj, ahova csak küldelek,
és hirdesd, amit csak parancsolok! Ne félj
tőlük, mert én veled leszek, és megmente-
lek! – így szólt az ÚR. Azután kinyújtotta
kezét az ÚR, megérintette a számat, és
ezt mondta nekem az ÚR: Én most a
szádba adom igéimet!” (Jer 1,5–9)

erény, hogy a kétkezi munka nem szégyen, hogy min-
den embertársunkat egyenlően tisztelnünk kell, hogy
nemcsak a szénbányák sötétjében, hanem az élet
mélységeiben is megtanulhatja az ember őszintén ki-
mondani, hogy „legyen meg a te akaratod, Istenem”.
Ez a kislány költözött édesanyjával Szentegyházára a
szülei válása után. Őt fogta kézen Haáz Sándor, és ve-
zette a népdalok hangján egy értéket teremtő és érté-
keket megmutatni vágyó közösségbe. Ő volt az a kis-
lány, aki már kiskorában lelkész akart lenni, és akit
katolikus osztálytársai kinevettek az általuk „nagyra-

törőnek, reménytelennek” titulált álma miatt. Ő volt az, aki nem állt a másik oldalra csak azért, mert ott többen vannak, aki sokszor lázadt, vitatkozott, aki unitárius hitére mindig büszke volt. Őt segítette testvére és nagyszülei, hogy ezen álma minden nehézség ellenére megvalósuljon. Ő az, aki a teológiai tanulmányai alatt többször összepakolt lélekben, és hazaindult, aztán végül mindig ott maradt, aki megtanulta, hogy soha nem szabad elfelejteni, honnan jöttünk és hová tartunk, aki bízott abban, hogy az Istennek célja van vele. Őt küldte a püspök Gyergyószentmiklóstra,

abba a városkába, ahol addig még sosem járt, és ahol újra egy katolikus tengerben vállalhatta és vallhatta az unitárius hit egyszerűségének szépséget, ahol a szerető hívek gyülekezetével együtt álmodhattak, és együtt valósíthatták meg álmaikat.

Hát ez lenne nagyon röviden Gáspár Mónika, aki hiszi, hogy az Isten már az anyaméhben ismerte, és élete fölött örködve elhívta az ő szolgálatába, amelyet fiatalága ellenére vállalt, és bár sokszor nehéz a palást, mégis hiszi, hogy minden nehézségben és örömben egyaránt vele van Isten.

LÉLEKTÉRKÉP

Hitünk a derű forrása

VIDA ROZÁLIA

Pál apostol arra biztatja a Filippiben élő híveket, és természetesen a mindenkori keresztényeket, így minket is, hogy örüljünk. A Szentírásban több helyen is olvashatunk bátorítást arra nézve, hogy örvendezzünk. Hitünk és bizalmunk jutalma a derű, az öröm, a lelki nyugalom és béke megszerzése és megtartása. Mi lehet mégis az ok, hogy olyan sok a panasz, az elégedetlenség, zúgolódás, borúlátás bennünk és körülöttünk?

A bibliai idézetben az örömré való buzdítás után találhatunk némi iránymutatást is, hogy mi is lehet az akadálya az örömnél. Talán a szelídség hiánya? A szelídség olyan erény, amelyet gyakran tévesen gyengeségnek, hibának fogunk fel, vagy összetévesztjük a gyávasággal, megalkuvással. A keresztény szelídség mint a lélek gyümölcse nagy erő. Istenbe vetett hit nélkül nagyon nehéz ezt a fajta szelídséget elérni. Kell a tudat, hogy „az Úr közel”. Hogy elég nekem a tölem telhetőt megtenni és örvendezni munkám gyümölcsének, nem kell ítélkezni sem mások, sem önmagam felett. Lehetek szelíd és nagyvonalú, megbocsáthatok magamnak és másoknak. Minden, ami túl nagy súllyal nehezedik életemre, ami dühössé, támadóvá, zúgolódóvá, féltékennyé, iriggyé tehet engem, átadható Istennek. Ha ezeket leteszem Isten elé, máris megnyílik a lehetőség a szelídség hatásának a megtapasztalásához.

A másik nagy kerékkötője az örömnél az aggodalom. Mindennapjaink tele vannak aggodalommal. Aggódunk saját magunkért, de még jobban szeretettünkért. A holnapi nap, sőt a következő pillanat is ismeretlen számunkra, ezért olyan erőteljes sok esetben a bizonytalanság miatti aggodalom bennünk. Szeretnénk az életet biztossá, kiszámíthatóvá tenni, de persze nem lehet. Mégis: aggodalmaink nagy része telje-

sen fölösleges. Egy részük a múltra vonatkozik, amin nem változtathatunk, másik része a jövőre, amit nem ismerünk. Aztán ott vannak azok a dolgok, amelyek felett semmi hatalmunk nincs, mégis rágódunk rajtuk. Minket, keresztényeket is rendszeresen érnek rossz hírek és a rossz tapasztalatok. Az előttünk álló

„Örüljete az Úrban mindenkor! Ismét mondom: örüljete! A ti szelídségetek legyen ismert minden ember előtt! Az Úr közel! Semmiért se aggódjatok, hanem imádságban és könyörgésben mindenkor hálaadással tárjátok fel kéréseiteket Isten előtt, és Isten békessége, mely minden értelmet meghalad, meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat Krisztus Jézusban.” (Fil 4,4–7)

feladatok, az előttünk lévő kihívások vagy éppen a kilátástalanság. Akik pedig éppen ilyen keserű szakaszt élnek életüknek, bizonytalansággal, félelemmel, csalódással, gyásszal, betegséggel, azok tudják, hogy mindez milyen bénítóan hat az egész életükre. Nekünk, keresztényeknek is szükségünk van jó hírekre, szükségünk van reménységre és bátorításra!

A keresztény hit nemcsak komolyság és fegyelem, hanem felszabadult öröm és derű. A jó hír, az evangélium sokkal közelebb van hozzánk, sokkal könnyebben elérhető, mint gondolnánk. A földi élethez tartozó

fájdalmakat, nehézségeket, megpróbáltatásokat nem tudjuk elkerülni. Ezek minden egyes ember életéhez hozzátartoznak. Vannak, akiknek könnyebben megy az életöröm megélése, vannak, akiknek nehezebb. Pál apostol nemcsak buzdít az örömré, és figyelmeztet a potenciálisan felmerülő akadályokra, hanem segít minket abban, hogy az örvendezés megtapasztalása érdekében mit is kellene tennünk.

Időnként szükségünk van újra tudatosítani magunkban, hogy Jézus követőiként megtapasztalhatjuk a minden értelmet felülmúló isteni békét, és ez hozzásegít ahhoz, hogy minden nap örvendezzünk az életnek.

Ha a múlton merengünk, marcangolva magunkat olyan dolgokért, amin már nem tudunk változtatni, vagy a jövő miatt félünk és aggódunk, akkor nincs elég hely az életünkben, hogy a jelenben éljünk. A hálaadás azonban teret nyit Isten áldásainak meglátásához, értékeléséhez. A hála hozzásegít ahhoz, hogy örvendezzünk eddigi munkánk, erőfeszítéseink gyümölcsének, vagy éppen lehetőséget ad a megkönnyebbülésnek, hogy sokkal nagyobb terheket el tudunk viselni, mint gondoltuk volna, hogy Isten segítségével túléljük életünk megpróbáló szakaszait.

Kedves Olvasó, arra biztatlak, hogy örvendezz életednek. Az örvendező, hálat adó gyermekének megadja Isten a maga békességét, amely minden értelmet felülhalad.

Tegyél meg minden tőled telhetőt, dolgozz, tanulj, harcolj gyarlóságaiddal, félelmeiddel, rossz érzéseiddel, gondolataiddal. Használd a hit és a szelídség erejét. Vedd észre Isten áldásait életedben, és a lehetősé-

geket a szépre, a jóra, amit minden egyes nappal ad neked. Ami túl nehéz, azt add át Istennek, kéréseidet mérd a hála mércéjével, és bizalommal tárd fel gondviselő Istened előtt, aki minden jónak, tökéletességnek forrása. Isten úgy szeret, ahogy senki nem szeret, és nem szerethetett itt a földön soha. Elég neki elmondani a panaszodat, feltárni előtte szíved és tőle elfogadni a válaszát. Istent pedig azzal és úgy dicsőíted, hogy valóban hiszed: ő mindent meg tud tenni érted, és mindent meg is tesz, amire ténylegesen szükséged van! Aggodalmaskodni azt jelenti, hogy magadban szenvedsz, mert magadról akarsz gondoskodni, de nem tudsz. Hálat adni azt jelenti, hogy a dicsőséget mindenben Istennek adod, gondjaidat neki adod át, észreveszed másokban és magadban az értéket.

Hallgasd meg a biztatást, bátorítást! Érezd felhatalmazva magad arra, hogy örülj. Figyelj oda, hogy életedben szentelj időt a derűnek, az élet apróbb és nagyobb örömeire való rácsodálkozásnak. Keresd az alkalmakat, lehetőségeket, helyeket, ahol jól érzed magad, ahol mosoly, nevetés van. Hallgasd meg azokat, akik biztatnak, akik meglátják benned a szépet és jót, és te is lásd meg másokban. Mosolyogj, neved, biztass, bátoríts másokat. Szeretetednek, értékelésednek, nagyrabecsülésednek mások iránt adj hangot, tedd nyilvánvalóvá, és tapasztald meg, hogy milyen örömet jelent ez is a számodra. Engedd, hogy életed vezérfonala a jézusi jó hír, az evangélium legyen. Isten megváltó terve személyesen rád is vonatkozik. Életed Isten csodálatos ajándéka, azzal köszönöd meg neki a legjobban, ha boldog vagy!

HITFORRÁS

„Hol van a ti hitetek?” (Lk 8,25a)

ÚJVÁROSI KATALIN

A hitetlenség a mindenkori ember gyengéje. Ha megvizsgálunk különböző korokat, mindenhol találkozunk a végletekkkel, amelyek soha nem vezettek kiegyensúlyozottságra, békés együttélésre.

Unitárius káténk azt írja: a hit bizalom Istenben, amely által gyermeki kapcsolatot teremtünk Istennel, gondviselő Atyánkkal. Ha az Istentől kapott eme lelki tehetséget megkaptam – márpedig mind megkapjuk –, akkor tudom, hogy az Atya, aki maga a szeretet, nem hagy magamra, és megtalálja az utat énhozzám. Természetesen ez egy nagyon személyes kapcsolat, amelyre elsősorban időt kell szánnom. Amennyiben nem teszem, úgy elsorvad a kapcsolat. Ha nem látogatom, hívom a barátaimat, a kapcsolatunk megsza-

kad, múlttá válik. Ha nem keresem az Istennel való időt, a kapcsolatom elromlik velem. Ezért javasolja (nem kötelezi!) vallásunk a napi imaidőt, az istentisztelet látogatását, az úrvacsorával való élest, a hiterősítő alkalmakon való részvételt. Minden alkalom segítség (lehet) arra, hogy szorosabbá tegyem kapcsolatomat Istennel, csiszoljam hitemet, és építsem a bizalmat, amely révén meghallom az ő üzeneteit.

A bibliai történetek olyan helyzeteket is bemutatnak, amikor emberek elesetek, tévedtek vagy alulmaradtak a hit megélésében. Minden ilyen történet arra szolgál, hogy megvizsgáljam magam: én egy ilyen vagy egy ehhez hasonló helyzetben mit tennék? Miben kell erősödnöm, hogy győzzek, és ne elessek?

Az Ószövetség világából az egyik kiemelkedő példa Mózes könyvéből magasodik ki. Isten utasítására Mózes elmegy a fáraóhoz, hogy „kikérje” népét. Hosszas tárgyalások, nehezebbnél nehezebb csapások után szabadon távoznak a héberek, de az Isten által ígért biztonságot nem tudják elhinni. Hiába a kősziklából fakasztott víz, a tengeren való átjutás, a manna – a hit megbicsaklik. Annyi fájdalom és elnyomás után nem tudnak hinni abban, hogy az az élet nem folytatódik. Hiába mondja újra és újra Mózesen keresztül az Isten.

Bár régi esemény, számunkra is ismerős lehet a hétköznapokból. Mindenünk megvan, dőzsölünk úgy, ahogy eddig soha, mégsem hisszük el, hogy Isten a legjobbat akarja számunkra. Riogatjuk egymást vég-időkkel, halálos jövőjóslatokkal, sőt, Istent tagadva hangoztatjuk: az ember lett az isten!

Hol van a ti hitetek? – teszi fel az Újszövetségben a kérdést Jézus, amikor hajón utazik tanítványaival, és vihar tör ki. Jézus alszik, a tanítványok mentik a menthetőt. Értenek a vízhez, hisz nagy részük halász volt. Ám amikor a hajó kezd megtelni vízzel, felébrednek a Mestert, és közlik vele: elveszünk.

Hol van a ti hitetek? – kérdi döbbenet a Mester a bajban hitetlenné vált tanítványoktól. Vajon, ha a bajban látna minket, nekünk mit mondana a Názáreti? Hisz életünk egyik partja a születésünk, ahonnan elindultunk e földi téren; a másik a halál, ezzel ér véget majd utazásunk. Az életünk egy gyengécske hajóban leng; tőlünk függ, hogy merre kormányozzuk, hogyan éljük meg a számunkra adott teret, halljuk-e Isten biztató szavait, hogy mit tegyünk vagy mit ne. Mert vihar mindenki életébe volt, van vagy lesz. Hogy mit teszünk ekkor, nagyban függ hitünkötől és az Istennel való kapcsolatunktól.

De mondhatjuk azt is, hogy az egyik part életünk egyik szakasza, a másik part pedig, ami felé tartunk, egy másik szakasz – jelen helyzetben mondhatnánk azt, hogy a koronavírus előtti és utáni életünk, ami között még javában evezünk. Tapasztaljuk, hogy még mindig a bizonytalan vízen vagyunk. Vannak szakemberek, akik igyekeznek menteni a menthetőt, de a víz gyűl a hajóban. Elveszünk?

És a történet szereplői is mind mi vagyunk: a tanítványok, a vihar, a víz és a szél, a hajó és a part, akár Jézus is. Mind lelkünknek egy-egy erősségét vagy gyengeségét mutatják be. Bennem van minden – én akarok egyik partról a másikra eljutni, én keverem a vihart, én teszek meg mindent a megmenekülésért, én vagyok a tanítvány, aki azt mondom, hogy elveszünk, de én vagyok az is, aki felismerem, hogy van bennem olyan erő, ami parancsolhat a szeleknek, és általa elérhetem a másik partot. Tudom-e működtetni, összehangolni lelkem részeit?

Nem véletlen, hogy a feladás határán álló tanítványoknak azt a kérdést teszi fel a Mester: hol van a ti hitetek?

Hol van a te hited? – kérdezem én is ma. A fejedben, mert tanultál róla; a szádban, mert beszélsz róla; a szemedben, mert látod annak jeleit; a kezében, mert teszel is; a szívedben, mert érzed is vagy a lábadban, mert járod a hit útját? Átszövi teljes életedet, és meglátszik rajtad, hogy Isten gyermeke vagy?

A hit útját járni minden ember feladata. Az úton megijedünk, (el)tévedünk, kétségbe esünk, reménykedünk, szeretünk és csalódunk – de egy biztos: Isten velünk van, nem hagy magunkra. Szánjunk hát időt rá, hogy megérezhessük és megélhessük, „én és az Atya egy vagyunk” (Jn 10,30).

HITFORRÁS

Egyházunk témája 2023-ra: hitélet és lelkiesség

KOVÁCS
ISTVÁN

Miközben sok helyen a világ falait, otthonokat, közösségi tereket, kórházakat, iskolákat és templomokat bombák döntenek rommá, a tavalyi évben unitárius közösségünkben híveink áldozatos, lélekkel teli munkája révén és támogatók segítő szándékának köszönhetően több templomunk, közösségi terünk is épült, megújult. Mekkora kegyelem, milyen hatalmas ajándéka ez a jó Istennek! Miközben az a világ, amit ismertünk, lassan teljesen romokban hever, és ez az új még alig látható az omladozás porától... Megadatott, hogy közösségeink együtt

tudtak lenni, ünnepet, időt szentelni, imádkozni, építeni, jövőt remélni az utánunk következőknek.

Az idei év témáját ennek a kegyelemnek a tudatosítása szülte. És az, hogy minden kegyetlenség és nehézség, mint mindig, ezúttal is közösségeink legfontosabb értékei felé irányította a figyelmet: hitélet és lelkiesség. E kettő ereje és milyensége az, ami igazán meghatároz minket mind egyénileg mind közösségileg. Ezekén áll vagy bukik megmaradásunk!

Nem kell rendkívüli dolgokat tenni, csak újra meg újra visszakanyarodni ahhoz, ami évszázadokon át

megtartott bennünket. A hithez! Annak az áldott valóságához, hogy miközben közösségeinkben az előttünk járó nemzedékek megfeszítetten dolgoztak vagy sokszor a pusztá megmaradásukért küzdöttek, az

„Bizony mondom nektek: ha akkora hitetek volna, mint egy mustármag, és azt mondanátok ennek a hegynek: Menj innen oda – akkor odamenne, és semmi sem volna nektek lehetetlen.” (Mt 17,20b)

égre tekintettek és az örökkévaló dolgokhoz igazították életüket. Ezért tudtak megmaradni és hatalmas dolgokat véghez vinni! A reformáció, a vallásszabadság törvénye, Dávid Ferenc reformációja, amellyel létrehozta egyházunkat, mind mind egyedülálló megvalósítások, amelyekről ma úgy érezzük hogy a nyomdokaikba sem léphetünk. Pedig a hegyeket elmozdító hit örömmüzenete arról szól, hogy egyetlen hatalmas, egyedülállónak tűnő megvalósítás sem megismételhetetlen! Ha van „mustármagnyi” hitünk, elődeinkhez hasonló nagy dolgokat tudunk véghez vinni!

Tudatosítanunk kell újra meg újra, hogy megmaradásunk és újbóli gyarapodásunk érdekében imádságainkban nem mást kell kérnünk Istentől, mint a hitünk erősítését, „mert a hit Isten ajándéka”!

Arra hívlak hát benneteket, hogy ebben az esztendőben kanyarodjunk vissza egyházi életünk legalapvetőbb energiaforrásához: a hithez, és teremtsünk minél több olyan alkalmat, amikor ezt mind egyénileg, mind közösségileg a maga újjáteremtő valóságában megélhetjük!

Mert hiszem, hogyha az eddigieknél többet imádkozunk a bennünk csírázó mustármagnyi hit még nagyobbra növekedéséért, akkor láthatóbbak lesznek Isten országának közöttünk megvalósuló körvonalai, és így egyértelműbben fogjuk látni, hogy miként és milyen életet kéne éljünk.

Hiszem, hogy a hitnek teremtőereje van, és ha még az eddigieknél is erősebb lánggal hatja át közösségeinket, akkor nincs olyan statisztika és népszámlálási adat, ami képes lenne elriasztani, mert a hit nem a statisztikákat figyeli, hanem a valóság statisztikákat meghazudtoló alakításához ad erőt!

Hiszem, hogy ez a megerősödött hit fogja megadni a kellő erőt a nehézségeken való túllátáshoz és azok legyőzéséhez, és ahhoz, hogy életünk vezérelve a derű, a jó Isten gondviselésébe vetetett feltétlen bízalom legyen!

Hiszem, hogy ezáltal erősödhetnek és felfrissülhetnek emberi kapcsolataink, a jó Istennel és legjobb önmagunkkal ápolt viszonyunk.

És hiszem, hogy mindezek mellett a hit életforma, ami a jó Isten feltétel nélküli szeretetére adott válasz. Minél inkább igyekszünk a mindennapi életünkben az ő szeretetének visszhangjai lenni, annál kevésbé fogjuk a lehetetlent ismerni.

A vallásszabadság napja

„Mi a titka annak a hatalmas csodának, ami 455 évvel ezelőtt itt, Erdélyben történt?” – tette fel a kérdést Kovács István, egyházunk főpásztorja a vallásszabadság napján szervezett ünnepségen. Kérdésére adott válaszában egyértelműen kijelentette, hogy a hit tüzelte, ösztönözte elődeinket, amikor felismerték az Istenhez vezető úton való szabad járásunk jogát. Ezen alkalom igazi nagysága és üzenete az, hogy egyetlen magasztos pillanat sem megismételhetetlen, ha kellőképpen Isten felé tudunk fordulni, ha befogadjuk Isten üzenetét, és megszületik bennünk az a tüzelő, perzselő, hegyeket mozdító hit, amely világokat formál át, kereteket rombol szét és teremt a szeretet erejével.

Kovács István beszédében ugyanakkor bejelentette, hogy a Magyar Unitárius Egyházban a 2023. esztendő témája a hitélet és lelkiség, amelynek bibliai alapvetése a Mt 17,20b: „Bizony mondom nektek: ha akkora hitetek volna, mint egy mustármag, és azt mondanátok ennek a hegynek: Menj innen oda – ak-

kor odamenne, és semmi sem volna nektek lehetetlen.”

A vallásszabadság törvénye kihirdetésének 455. évfordulóján szervezett ünnepségek két helyszínen zajlottak: déli 12 órától Tordán, illetve 18 órától Kolozsváron.

A tordai unitárius templomban a szószéki szolgálatot Lőrinczi Lajos, a Magyar Unitárius Egyház közügyigazgatója, csehétfalvi lelkész végezte. Beszédének alap gondolata a Mt 22,21 volt. Ennek értelmében kifejtette, hogy az emberiség sajnos nem mindig tud felemelkedni a 455 évvel ezelőtti szellemi magaslatra, mert hagyja, hogy lelkében az Isten helyett a „császár” kerekedjen felül. Ezért nekünk minden évben meg kell újítanunk fogadalmunkat, miszerint megteszünk mindent annak érdekében, hogy Istennek azt adjuk, illetve azt adjuk vissza, ami az övé, és segítjük egymásban újjászületni az istenképű embert.

A vallásszabadság törvényének felolvasása és a székegykeresztúri Lelkes zenekar előadása után köszöntőbeszéd hangzott el.

Józsa István Lajos házigazda lelkész szerint a vallásszabadság napja arra kell emlékeztessen minden évben, hogy felekezeti hovatartozásunktól függetlenül egymás testvérei vagyunk, ezért a hit soha nem távolíthat vagy választhat el egymástól, hanem össze kell fogjon bennünket.

Greza Csaba, Magyarország kolozsvári főkonzulja ünnepi beszédében kifejtette: felelősségünk, hogy megvédjük és megőrizzük közösségeinket, továbbá megőrizzük és korunkhoz igazodva éljük meg önazonosságunkat, örökségbe kapott kincseinket, azt a hitet, amelyet Istentől kaptunk, és amely megtartott minket.

A Himnusz eléneklése után a gyülekezet a vallásszabadság emlékművéhez vonult, ahol Farkas Emőd, a Magyar Unitárius Egyház főgondnoka mondott ünnepi beszédet.

Este a kolozsvári belvárosi unitárius templomban Buzogány-Csoma István szentivánlaborfalvi lelkész végzett szószéki szolgálatot a Hab 1,2–4 alapján. Beszédében elmondta, az, hogy mit vallunk, személyes ügy, az igazi kérdés az, hogy mit vállalunk az ő országának ügyében. Mit és mennyit vállalunk annak érdekében, hogy a szeretet parancsolata megvalósuljon? Isten országának őrzőiként ott vagyunk-e a megfelelő helyen?

Rác Zoltán házigazda lelkész arról beszélt, hogy az ünnepet legtöbbször jogi értelmezésében szoktunk tárgyalni, figyelmünk azonban átsiklik a törvény lényege fölött: a hit Isten ajándéka. Arra hívott, hogy a megajándékozottság áldására hangoljuk lelkünket, és vegyük számba, mennyi ajándékot kaptunk a jó Istentől, amiért hálásak lehetünk.

Reinhart Guib, a Romániai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház püspöke szerint a vallásszabadságról a jelenben és a jövőben szívünkkel, szavainkkal és tetteinkkel önkéntesen kell tanúságot tennünk. Közös felelősségünk, hogy az igazságosság és a béke, a szabadság és a tolerancia nem válhat idegen szavakká a következő generáció számára. Német nyelven elhangzott gondolatait Mikó Ferenc tarcsafalvi lelkész tolmácsolta.

Soltész Miklós, Magyarország Kormányának egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára elmondta, hogy a vallásszabadság 455 éves törvényét le kell fordítanunk a magunk számára, hogy megérthessük üzenetét: hitünk mindent túlél. Kétezer éves keresztény történelmünk, a magyar nemzet ezeréves kereszténységének története, a protestantizmus félezer éve, az unitarizmus négy és fél évszázada mégis megmutatta, hogy egyetlen út – a hit útja van. Amikor a vallásszabadság napját Tordán vagy Kolozsváron együtt ünnepeljük, akkor mindezekre is emlékezünk. Az államtitkár arra is felhívta a figyelmet, hogy a vallásszabadság napja idén egybeesett az ökumenikus imahét kezdetével. Ez kiemeli közös felelősségünket: mutassuk meg itt, a Kárpát-medencében a hitünkön keresztül a békeség erejét, az isteni tanítás, a tízparancsolat örök érvényét.

A záróének után Dávid Ferenc szobránál Jobbágy Mária Júlia lelkész, a Kolozs-Tordai Unitárius Egyházkör jegyzője mondott imát, majd koszorúkat helyeztek el. Mindkét helyszínen Nagy Norbert teológiai hallgató és Tatár Ágnes Tekla sepsiszentgyörgyi gyakorló segédlelkész moderált.

A MAGYAR UNITÁRIUS EGYHÁZ SAJTÓOSZTÁLYA

Esély mindenkinek...

Biztosan nem véletlen az, hogy olyan családba születtem, ahol egy ötéves mozgássérült testvér várt rám. Hálás vagyok a Gondviselőnek, mert ebben a családban tanultam meg az alázatot, a gyengébbhez való lehajolást, és azt, hogy mekkora kincs az egészségünk, és az a szülő, aki mindent megtesz a gyermeke gyógyulása érdekében. Ugyanígy az sem véletlen, hogy milyen szakmát választottam.

Óvodapedagógusként nap mint nap szembesülök a kisgyermeknél mozgáskoordinációs zavarral, különböző tartáshibákkal. A Covid-19-világjárvány visszaszorítását célzó rendelkezések alaposan felforgatták az óvodáskorú kisgyerekek mindennapjait. A gyakorta változó korlátozások, a hosszú ideig tartó bezártság óhatatlanul hatást gyakorolt a gyerekek mozgásfejlődésére is.

Ennek kapcsán fogalmazódott meg bennünk, hogy szükséges egy olyan terápiás tér létrehozása, amely

segíti a kisgyermek belső indítatásból fakadó mozgásfejlődését.

A Városfalvi Unitárius Egyházközség a Magyar Kormány által meghirdetett Nemzeti Újrakezdés Programban sikeresen megpályázott és megvásárolt több olyan eszközt, amelyek használata a gyermekek fejlődését fogja szolgálni: egy-egy labdamedencét, fészekhintát, bordásfalat, hengert, járássegítőt, lateralitást fejlesztő modulkészletet (NUP-KP-1-2021/3-000618 – BGA/1376/2021).

A projekt célja, hogy az eszközök segítségével rehabilitációs lehetőséget biztosítsunk a homoródminti falvak óvodásai számára, enyhe vagy súlyos mozgásszervi problémák, koordinációs, illetve fejlődési zavarok javítására.

Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani a Bethlen Gábor Alapnak a támogatásért, nagy reményeket fűzünk ahhoz, hogy sok gyermek fogja igénybe venni a rendelkezésre álló eszközöket.

LŐRINCZI KRISZTINA

Torockói összefogás

Örömmel hozom az *Unitárius Közlöny* olvasói tudomására, hogy a torockói unitárius gyülekezet tagjai 2022. december 4-én, közel fél évet tartó belső felújítási munkálat után ismét benépesítették a templomot.

Indítsunk a kihagyhatatlan tényekkel: a hálaadó istentiszteleten főtisztelendő Kovács István püspök végezte a szolgálatot. Köszönjük, hogy megtisztelt. Ezt követően a helyi lelkész, e sorok írója a munkálatok folyamatáról, körülményeiről, részleteiről tartott egy rövid ismertetőt, megköszönve mindazok hozzájárulását, akik a szép eredményt lehetővé tették.

A templomfelújítás folyamatában részt vett: dr. Furu Árpád mérnök (felügyelet és tanácsadás – Kolozsvár), Georgiana Tirt mérnök (terv – Kolozsvár), Szenyes Szilárd mérnök (felügyelet és kivitelezés – Mezőbergenye), Vernes András mérnök (villanyhálózati tervek – Sinfalva/Torockó), Gálfi Attila és csapata (tetőszerkezet, strukturális megerősítés, boltívek, falak kijavítása – Mezőbergenye), Gál Zsolt, Gál Csongor és csapatuk (padló – Kövend), id. Vajda Zoltán és munkatársai (padok – Torockó), Király Zoltán (villanyszerelés és papi szék – Torockó), Király Ferenc (díszítőelemek – Torockó), Rácz Ferenc és György Róbert (padló munkálatainak előkészítése – Torockó), Székely Levente (anyagbeszállítás – Nagyenyed), Csíki István és csapata (anyagbehordás – Gyergyócsomafalva). Nagy segítséget jelentett Mihácsa András erőgépe, Koszta Levente szaktudása, a helyi nőszövetségi tagok, fiatalok és mindazok tevékeny hozzáállása, akik a közmunkák során végezték az éppen szükséges feladatokat: lapátolás, talicskázás, földkihordás, takarítás stb.

Akik nélkül a templom nem újulhatott volna meg: az adományozó gyülekezeti tagok és támogató vállalkozók, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., illetve Torockó Község Önkormányzata. Köszönet nekik. Az ünnepségen a helyi lelkész felszólalását dr. Furu Árpád mérnök, Fodor Dorottya felügyelőgondnok és Király Ferenc gondnok méltatása követte. Az eseményt szertvendégség zárta.

A kétszázhusz esztendősi templom történetében a 2022-ben elvégzett javítás volt a harmadik nagyobb

beltéri beavatkozás. Az első 1938-ban, a második 1968 nyarán valósult meg.

Az 1938-béli javítási munkálatokra készülve id. Péterfi Gyula kántortanító felszólalását ekképpen rögzíti a korabeli jegyzőkönyv: „A javítási költségeket az egyház pénztárából fedezni képtelenség, de a javítási munkálatok elodázhatatlanok. Csak a hívek áldozatkészsége és a jóakarata segíthet. Torockó ősi érenyeit említi fel az egyház szeretetében, s az ahhoz való ragaszkodásban. Miután rámutatott kisebbségi helyzetünkre, kéri, hogy minden torockói unitárius igyekezzék az egyházi terhelésben méltó lenni e gyönyörű templomot ránk hagyományozó ősapák szelleméhez. Akik nem értenek a szóból, inti, hogy térjenek jobb belátásra. Legyen bennük több humanitas.” És tisztelt Olvasó, az egészben az a szép, hogy a hívek nemcsak akkor adakoztak, hanem jelen felújítás alkalmával is, ugyanis a felújításhoz szükséges összeget kétharmad részben az egyházközség a hívei révén teremtetten elő. A szeretettel végzett munka eredménye minden szónoknál jobban hirdeti Isten nagyságát és dicsőségét. S hogy ez valóság lehet, köszönjük mindenkinek, aki hozzájárult.

Eredeti elképzelés szerint csak a boltív repedéseit akartuk orvosolni, illetve a falakat akartuk kijavítani új villanyhálózattal és új lámpatestekkel látva el templomunkat. De lett kivitelezési terv is, amit alapos felmérések készítettek elő; lett új padló és lettek régi meg új anyag összeleltetésével új padok, illetve minden egyes padra melegítőpárna is. Minden igyekeztünk meglesz arra is, hogy fűtés is legyen, meg hogy az ajtók is visszakapják eredeti szépségüket.

A 5Móz 8,17–20 verseiben olvassuk, hogy: „Ne gondold tehát magadban: Az én erőm és hatalmas kezem szerezte nekem ezt a gazdagságot! Hanem gondolj mindig Istenedre, az Úrra, Ő ad neked erőt a gazdagodáshoz, hogy szövetségét, amelyre esküt tett atyáidnak, fenntartsa mind a mai napig.” Hogy a mindenható Isten adott erőt elképzeléseink megvalósításához, s hogy szövetsége egymást felváltó generációkon keresztül is élő, áldassék az ő szent neve mindenkoron!

CSÉCS MÁRTON LŐRINC

Templomjavítás és más közösségi fejlemények Szinden

Az *Unitárius Közlöny*ben rendszeresen hírt adunk arról, hogy egyházunk egyik legapróbb gyülekezete milyen munkálatokkal, közösségi programokkal és tervekkel kapaszkodik a kilátástalannak tűnő jövőjébe. A Szindi Unitárius Leányegyházközség helybeli tagjainak létszáma ugyanis tízre apadt, hetven év feletti átlagéletkorral... A maradék szindi magyar közösség jövőjét „önerőből” nem tudjuk bebiztosítani, azonban borúlátásunkat mindenképp enyhíti a megtartó hit és a közösségszolgáló akarat. Emberöltőnyinél hosszabb távlatokban szemlélődve biztatóan hat, hogy az ilyenfajta kapaszkodók nem hagyták végzetesen cserben nemzetünket az elmúlt évezredben. Ennek jegyében igyekeztünk 2022-ben is munkálkodni, az alábbiakban összefoglalt területeken.

Az 1912-ben épített paplakot 2006-tól kezdődően átalakítottuk harmincegy férőhelyes, megfelelően felszerelt közösségi vendégházzá. Tavalyi munkálataink eredménye a paplakon: a tornác tartószerkezetének megerősítése és részleges cseréje, padlócsempézés, kisebb javítások a fürdőszobákban és a konyhában, az udvar és a kert rendezése. A paplak felszereltségét új matracok vásárlásával, háztartási gépek, eszközök és más kellékek beszerzésével fejlesztettük. A paplakon végzett munkálatokért ezúton is köszönetet nyilvánítok a támogatóknak, a kalákásoknak és a mesterembereknek, kiemelten említve közülük édesapámat, Szabó Lajost (Homoródmás), valamint egyházközségünk gondnokát, Gombási Ferencet, akik sok időt és erőt fordítottak – 2022-ben is – gyülekezetünk javára.

A CJ-II-a-B-07752. műemlékjegyzéki azonosítószámú templomunk szentélye 13. századi alkotás, a templomhajó 17–18. századi. A torony 1817 körül épült, a bejárati kőkapu pedig 1841-ben. A régebbi harangon 1696-ból származó felirat látható. A templomkertet kőfal övezi, amelyet korábban zsindegy fedett. A falnedvedés okozta állagromlás miatt a templomra régóta ráfért egy általános javítás. 2018 és 2020 között a templombelső felújítására került sor, amint arról az *Unitárius Közlöny* 2020. novemberi lapszámában részletesen beszámoltunk. Azóta elkészítettük az épület külső részeinek felújításához szükséges felméréseket, tanulmányokat és terveket, amelyek alapján 2022. augusztus 11-én az illetékes hatóság kibocsátotta az építkezési engedélyt. Az augusztusban megkezdett munkálatok elsődleges tárgya a tetőzet általános felújítása volt. A Csete Márton mesterember által vezetett kis munkacsoport (Home Design Construct Kft.) szakszerűen és tisztességesen dolgozott, amiért ezúton is köszönet illeti őket! A felújítási tervek alapján és az illetékes szakemberek útmutatásai szerint a következő munkaszakaszokat sikerült megvalósítani: a vakolat részleges eltávolítása a

templom és a torony faláról; állványzat építése a templom körül; a födém gerendáinak megerősítése és padolása; az eresz falazatának javítása a tetőtérből (az elkorhadt talpfákat újakra cseréltük); a koronapárkány újrafalazása; a tetőszerkezet javítása, a faelemek cseréje és újrafedése használt cserepekkel; az eresz újradeszakázása; szigetelés, lemezfedés a cserepek és a falazat csatlakozásánál; a tetőél hátsó végére helyezett csúcsdísz kijavítása és visszahelyezése. (A fémből készített csúcsdíszben második világháborús golyónyomok voltak.) A munkálatok során a falazatból régészeti leletek is előkerültek: római kori téglák, egyebek mellett az ötödik makedón légió latin kezdőbetűivel jelölve. Ezekből a téglákból két darabot a falumúzeumban helyeztünk el.

A templomfelújítás szakszerűségének alapját a közvetítő szakemberek előkészítő, illetve folyamatkövető munkája biztosította: Furu Xénia építész (építészeti megoldások, engedélyeztetési dokumentáció összeállítása 2021–2022-ben, folyamatirányítás); Dáné Rozália statikus mérnök (szerkezeti megoldások, tervezés és kivitelezési felügyelet); dr. Popa Augustin statikus mérnök (tartószerkezeti kutatás 2021-ben); Kirizsán Ildikó mérnök (a kivitelezést felügyelő műszaki ellenőr); Dénes Csaba mérnök (a kivitelezés tervszerűségéért felelős szakember); Benke István mérnök (a tervek szakmai ellenőrzése, 2022); Szabó Anna épületbiológus (faanyag állagvizsgálata 2008-ban); Jankó József Attila építész (építészeti felmérés 2008-ban), dr. Weisz Attila művészettörténész (művészettörténeti kutatás 2008-ban), Kiss Lóránd falképre Restaurátor (falkutatás, 2008), dr. Csók Zsolt régész (régészeti felügyelet, 2021), dr. Furu Árpád műemlékvédelmi szakmérnök (folyamatos műemlékvédelmi szaktanácsadás). Illesse dicséret a szakemberek hozzáállását!

A felsorolt munkaszakaszokkal párhuzamosan megkezdődött a 17–18. századi, festett éneklőszék szakszerű felújítása Mihály Ferenc restaurátor által.

A templomfelújítás mellett az elmúlt évben más közösségi munkálatokra és alkalmi segélyakciókra is sor került. Ez utóbbiak kivitelezése a Gondviselés Segélyszervezettel karöltve történt, segélycsomagok átadásával és háztáji segítségnyújtással rászoruló személyeknek. Tucatnyi alkalommal szerveztünk kalákát a paplakjavítási, temetőkarítási és templomfelújítási munkálatokhoz való hozzájárulásként.

Szintén az elmúlt évben a helybeli önkormányzat falumúzeumot hozott létre a község háza pincéjében, ahol egyházközségünk rendelkezésére bocsátottak egy cellát. A 2022. október 21-én felavatott múzeumban egyházi tárgyakat és tájékoztató anyagokat állítottunk ki.

A fentiekben összefoglalt megvalósítások kiemelt anyagi támogatói 2022-ben: Egyházi és Nemzetiségi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárság (Magyaror-

szág), Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., Nemzeti Együttműködési Alap, Egyházügyi Államtitkárság (Románia), Best Austrian Cut Kft. (Kalamár Andor igazgató), Phoenix Mecano Kecskemét Kft. (dr. Nagy Zoltán igazgató), Euro Car Trading Kft. (László János igazgató), Gondviselés Segélyszervezet, Boldog Salamon Kör (Budapest), Ifjúsági Caritas Egyesület (Budapest), Demján Sándor és Demján Mária (Kecskemét), Abonyi György és Abonyi-Bolla Mariann (Békásmegyerr-Ófalu), dr. Gottwald Péter és dr. Gottwald-Dubnicz Andrea (Győrújfalú), Bokor László (Békásmegyerr-

Ófalu), Top Invest Kft. (Kozma Ernő és Kozma Kati cégtulajdonosok), Szilveszter Ferenc (Székelykeresztúr), Demján László Aba (Budapest) és mások. A pénzügyi támogatásokhoz hasonlóan fölöttébb értékes mindazoknak a hozzájárulása, akik kétkezi munkával, szervezéssel, ötleteléssel és szakmai tanácsadással, természetbeni támogatásokkal és biztatásukkal segítették céljaink elérését. A szindi magyar közösségünk részéről köszönetet nyilvánítok azoknak is, akiket nem nevesítettem.

SZABÓ LÁSZLÓ

Tordatúri visszatekintő

Az elmúlt esztendő több szempontból is eseménydús volt a kis tordatúri egyházközség életében. A pandémia idején visszaszorult közösségi tevékenység ugyanis a járvány enyhülése után is jószerint szünetelt. Az elmúlt év azonban több területen is változást hozott: egyrészt az egyházközségi épületek karbantartása, másrészt pedig a hitéleti és közösségi tevékenységek terén is előreléptünk.

A hitéleti és közösségi tevékenységek sorában első volt a 2022. március 7–11. között megszervezett hiterősítő imahét. Ezt követően kezdtük újra a két éve szünetelő családlátogatást. A beszolgáló lelkész a keblitanács egy-egy tagjától kísérve látogatta meg a közösség családait, minden esetben rövid áhítat keretében kérve a családtagokra Isten áldását. Ezt az eseményt követte az április 30-án, a helyi kultúrotthonban megszervezett élő zenés kosaras tavaszi bál.

A látható javak őrzése tekintetében júniusban kezdtük el a lelkészi lakás vízelvezető csatornájának cseréjét, illetve az épület külső részén korábban elkezdett munkálatokat is folytattuk a falak lefestésével. A késő őszi tartó tevékenységek a Tordatúr Község Önkormányzata és a Kolozs Megyei Tanács támogatásával, valamint a hívek adományaiból valósultak meg.

A karácsonyi ünnepkör előtt az évet hitéleti, közösségi programmal zártuk november 27-én, amikor kö-

zösségi nap alkalmával a gyülekezet 70. életévet betöltött egyházközségi tagjait köszöntöttük és ajándékoztuk meg. Az istentisztelettel kezdődő ünnepségen a jelenlevők zenés előadást hallgathattak meg Tódor Éva (gitár) és Tódor Csaba (pánsíp) előadásában. A templomi ünnepség után a gyülekezet átvonult a lelkészi lakásra, ahol szeretetvendégségen vettek részt. A program, akárcsak a tavaszi bál, a Communitas Alapítvány támogatásával valósult meg.

BÁLINT RÓBERT ZOLTÁN

Cselekvő gyülekezet

2022-ben, az év elején a mészköi egyházközség vezetősége a gyülekezet lehető legszélesebb rétegét bevonó tervet tűzött maga elé: az *Értékközző gyülekezet – értékkeremtő közösség* programban elsőként a templomi varrottások megújítását, illetve a temetőkerítés mintegy kilencven méterének kicserélését. Az alábbi írás a második megvalósításról számol be. (A varrottások

kivitelezéséről az *Unitárius Közlöny* 2022. augusztusi lapszámának hasábjain szoltunk már.)

Első lépésként részvételre hívtuk az egyháztagokat, hogy pénzadományaikkal és munkájukkal támogassák a kezdeményezést. A felhívás eredménnyel járt, hiszen az év során megfelelő összegű adomány gyűlt össze a munkálatok elvégzésére. Április hónapban pedig kezdődtek a munkálatok a régi kerítés elbontásával, a terep előkészítésével. Május 14-én meg-

történt az oszlopok beöntése. A 31 mészki részvételével elvégzett munkálat során 87 oszlopot sikerült helyére állítani. A célul kitűzött feladat elvégzése őszi hálaadás előtt zárult a drótháló felhelyezésével. Novemberben pedig újabb 70 méternyi kerítésrész lebontását és újjáépítésre történő előkészítését végeztük el. Egyben aknát alakítottunk ki a temetőkertbe bevezetendő víznek. A munkálatokat összesítve: a hét alkalommal szervezett közmunkán 37 személy vett részt, összesen 355 órányit munkálkodva a közösség érdekében.

A közösségi élet azonban nemcsak munkát, erőfeszítést jelent. Az ünneplésnek is helye kell lennie benne. Ez alkalommal advent első vasárnapján közösségi nap keretében ünnepeltük meg az évi megvalósításo-

kat. Az istentisztelettel kezdődő eseményen, amelyen a szószéki szolgálatot Tódor Csaba teológiai tanár végezte, köszöntöttük a gyülekezet idős tagjait is, majd Tódor Csaba és felesége, Éva zenés előadását hallgathatta meg az ünneplő gyülekezet. Ezt követően a Balázs Ferenc Szeretetotthonban folytatódott az esemény közös ebéddel és beszélgetéssel. Ennek sajátossága az volt, hogy az ebédhez szükséges házi laskát és süteményt a nőszövetség tagjai készítették el a heti nőszövetségi alkalmakon.

Visszatekintve az elmúlt évre kimondhatjuk: valóban cselekvő gyülekezetként tudtunk értéket őrizni és gyarapítani. Ezúton is köszönetünket fejezzük ki a program fő támogatójának, a Bethlen Gábor Alapnak.

B. R. Z.

In memoriam Adorjáni Levente

„Az ÚR pedig eljött, megállt, és szólította, mint azelőtt: Sámuel, Sámuel! Sámuel pedig így felelt: Szólj, mert hallja a te szolgád.” (1Sám 3,10)

E földi létben utoljára szólította meg Adorjáni Levente nyugalmazott lelkészt az Úr. Szomorúsággal és az elválás nehéz érzésével vettük tudomásul a hírt, de erősít minket, erősítse szeretteit is a hit, hogy nem először és nem utoljára szólt hozzá Isten.

Akárcsak a bibliai Sámuel, ő is az isteni dolgokban foglaltos házba, családba született. 1950. június 15-én lelkészi család harmadik gyermekeként jött a világra. Gyermekkorának legnagyobb részét édesapja szolgálati helyén, Szőkefalván töltötte. A Dicsőszentmártonban elvégzett középiskolai évek után, követve édesapja lépteit, 1972-ben elvégezte a teológiai tanulmányokat a kolozsvári teológiai intézetben. Az Úr eljött, megállt és szólt, szolgálatra hívta őt: ő pedig hallotta a hívást és elindult.

Lelkészként húsz évig Ravában szolgált, ahol 1979. július 28-án kötötte össze életét feleségével, Gyöngyvérrel. Nemcsak a családi élet örömeit és feladatait osztották meg, de a tiszteletes asszony társa és támasza lett a lelkészi szolgálat szép és nehéz útján is. Házasságukat két fiúgyermekkel áldotta meg az Úr. Az Úr eljött, megállt és szólt, édesapai felelősséget bízott rá: ő pedig hallotta és vállalta az élet megszépítő feladatát.

Ravai szolgálatát követően tizennégy évig Ürmös unitárius gyülekezetét szolgálta. A lelkészi

szolgálat minden örömét és minden keserűségét megízlelte ezekben az években. A kihívások és nehézségek ellenére ajkán az evangélium nem hallgatott el, és mindvégig szem előtt tartotta, hogy kinek a szolgálatába szegődött. Az Úr eljött, megállt és szólt, és adott próbákat: ő pedig hallotta a hívást, és tehetségei szerint kiállta azokat.

Utolsó tíz szolgálati évét a sepsiszentkirályi és botfalusi közösségekben töltötte. Otthonra, csendre talált, s ebben az otthonos hangulatban feleségével együtt lelkesedéssel vigyázták a rájuk bízott nyáját. Szívén viselte a sepsiszentkirályi templom ügyét, ki-tartással és lelkiismeretesen pásztorolta a szórványsorsban élő botfalusi gyülekezetet.

Negyvennégy évnyi szolgálat után vonult nyugdíjba. Amire azonban az Úr elhívta, azt soha nem hagyta el. Boldogság volt gyermekeinek, unokáinak közelsége, de szeretetteljes figyelemmel követte a szentkirályi gyülekezet és az unitárius anyaszentegyház életét is. Súlyosbodó betegsége ellenére ragaszkodott ahhoz, hogy a szentkirályi templom újjászületéséért hálát adhasson az ünnepi istentisztelet alkalmával, és őszinte örömmel szemlélte a fiatal lelkész áldásos szolgálatát.

Szeretteit bátorítva búcsúzott el. Ma eljön az Úr, megáll és megszólít, hogy emlékezzünk és hálát adjunk életéért, szolgálatáért. Úgy méltó a búcsú és az emlékezés, ha meghalljuk az Úr szavát: benne bízva, őt dicsérve és ebben az életútban az ő akaratát felfedezve mondjuk ki a fájdalmas búcsúsót.

Isten legyen vele, Isten legyen velünk!

SZABÓ ELŐD

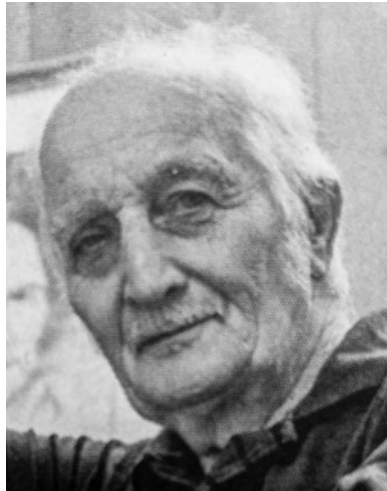

In memoriam Nyitrai-Németh Csongor

Nyitrai-Németh Csongor nyugalmazott unitárius lelkész életének 80. évében rövid szenvedés után, január 10-én a székelyudvarhelyi kórházban megpihent. A Zsil-völgyi Lupényban született 1943. december 1-jén, Nyitrai Mózes és Nyitrai Deák Bert unitárius lelkész házaspár legkisebb, negyedik gyermekeként. Ikertestvére Szegediné Nyitrai Tünde. Idősebb testvérei Nyitrai Levente nyugalmazott lelkész és Kecskésné Nyitrai Gyöngyvér tiszteletes asszony, nyugalmazott énekes.

A második világháború végén a szülők gyermekekkel a homoródszentmártoni Kénosba költöztek, ahol folytatták lelkészi szolgálatukat. Nyitrai-Németh Csongor Kénosban járt elemi iskolába, majd a községközpontban, Homoródszentmártonban végezte az V–VII. osztályt. 1957 tavaszán Homoródkarácsonyfalvára költözött a család, ahová meghívta a szülőket lelkésznek az unitárius gyülekezet. Ebben az időben a székelyudvarhelyi inasiskolában kezdett el szakmát tanulni.

1958 augusztusában édesapjával és bátyjával együtt letartóztatták, és koholt vádak alapján a brassói államvédelmi szervek (Securitate) vizsgálati fogságában volt három hónapon keresztül. Mint kiskorú fogvatartottat három hónap múltán szabadon engedték. Miután édesanyját is letartóztatták, a szülők nélkül maradt gyermeket a mézskői Nyitrai nagyszülők fogadták be otthonukba. Ettől kezdve a gyermekembernek kemény munka, hányattatás jutott osztályrészül. A tordai cementgyárban, majd építőtelepeken, Tordán, Kolozsváron és a Fekete-

tenger üdülőtelepein dolgozott, így keresve meg az önfenntartáshoz szükséges mindennapi kenyeret. Szülei és bátyja hat év nehéz börtön és munkaszolgálat után szabadultak. Ezután Nyitrai-Németh Csongor katonai szolgálatot teljesített, majd ezt követően beiratkozott esti tagozatra Kolozsváron, ahol sikeresen érettségizett. Hálásan emlegette mindig Mikó Imre író és családját, akik a fiatalembert a nehéz időkben befogadták és mindenben segítettek.

Érettségi után a protestáns teológiai intézetbe nyert felvételt, amelyet bátyjával, Nyitrai Leventével egy időben végzett el.

Lelkészi szolgálatának első állomáshelye Csokfalva és a hozzátartozó leányegyházközségek, Erdőszentgyörgy és Szováta volt. Innen hívta meg lelkészének az Ádámosi Unitárius Egyházközség. Végül lelkészi szolgálatát a nyikómenti Kobátfalván fejezte be, ahonnan nyugdíjba ment. Lelkészi szolgálata során nemcsak a gyülekezeteket, az emberi lelkeket építette, hanem épített, javított, szépített templomokat, lelkészi lakásokat, templomtornyot, egyházi épületeket is. Nyugdíjas éveikre Nagykadácsban építették fel hűségesei, segítőtársai, Vilmával házukat. Itt töltötték nyugdíjas éveiket. Itt írta meg az elmúlt években kétkötetes önéletrajzi írását *Magam nyomában* címmel, amelyet egyházszerző sok helyen bemutatott.

Egész életében népét szolgálta hűséggel és alázattal. Életeleme a szeretet és jóság volt. Úgy szerette és szolgálta Istent, övéit és anyaszentegyházát, hogy példamutató életén keresztül mások is szeretni és szolgálni tanulják.

KECSKÉS CSABA

Szomorú újév

Ezelőtt több mint hatvan éve egy fiatal tanítót neveztek ki egy Hargita alji faluba. Vadászként ott ismerkedett meg az erdőséget védő gondnokkal, aki korondi származású volt. Az erdőgondnok lakóháza a falutól a Madarasi-csúcsra vezető út felénél volt felépítve, és itt töltötte mindennapjait családostól télen-nyáron, közben védve az erdő fáit.

December végén kint fagyos szél süvített, megkocogtatta az ablakokat, és hírül vitte az embereknek, hogy újra elmúlt egy esztendő. Az erdő kihalt, üresnek mutatkozott, pedig ott volt, ott van az élet,

csak bújócskát játszik a hólepel alatt. A vágás szélén, ahol az erdész lakott, egy alacsony ember állt meg. Az erdész már régen észrevette, hogy jön valaki, de az erdei emberek büszkesége azt kívánja, hogy csak a köszönés után vegyen tudomást a látogatásról. Nyilván megismerte, sokszor cserkeltek már együtt a Hargita rengetegében.

– Azt hittem, nem jön már ki az év utolsó napján – fogadta a köszönést az erdész.

A tanító, mert ő volt az alacsony ember, a hátizsákjából üveget nyújtott neki, ő megemelte kalapját, feljebb lökte a homlokán, majd nagyot kortyolt, s megtörlölte a száját. A fák fehér csipkeruhában sorfalat áll-

tak a tisztás szélén. A nagy, ünnepélyes csendben úgy tűnt, mintha a természet is ünnepelne. Nem messze tőlük egy nagy fekete holló huppant a hóba tollászkodni.

A maradék bort már a vadászlakban fogyasztották el, ahol a lobogó tűz mellett gémberedett ujjaitak melegengették. Amikor a bor elfogyott, megint megszólalt az erdei lakó:

– Odavan megint egy esztendő. Öregebbek letünk...

Hangja nem volt bánatos, erről lehetett tudni, hogy elégedett életvitelével.

– Egészség, békesség! Ez a legfontosabb.

A közelben egy odvas fa derekán egy harkály kopogtatott szorgalmasan, mintha tudná, hogy a múltó esztendőben ez az utolsó munkanapja. A múltó év utolsó megtett sétája igazán ünnepélyessé varázsolta az óévet a családtalan, idegenbe kihelyezett fiatal tanítónak, aki most, öregkorában gyakran felidézti azokat a felemelő pillanatokot. Nincs annál szomorúbb, mint ha egyedül kell búcsúztassa valaki az óévet, és köszöntse a ki tudja, mit rejtegető új esztendőt. Mivel a falu katolikus volt, a tanító pedig unitárius, nem az éjféli misén, hanem az otthonában imádkozott az Istenhez a szeretteiért, majd csendes nyugovóra tért.

GÁLFALVI GÁBOR

1989 karácsonyán

Most, amikor írni kezdtem e pár sort, délelőtt fél 10 órakor harminchárom esztendeje múlt annak, hogy néhai dr. Erdő János (az Erdélyi Unitárius Egyház akkori püspökhelyettese) magához hívatott. Azt mondta nekem:

– Dénes, itt a karácsony! Le kell menni a Zsil völgyébe, mert ott van a sok székely, unitárius bányász, és nincs, aki elmondja nekik, hogy „hirdetek néktek nagy örömet...”

Nagyon feszült volt a hangulat Kolozsváron. Benne volt a levegőben a szabadságvágy, de benne volt a sok rémhír, a megbomlott ítélőképesség, az anarchia, a gyilkolás is.

A diktátor elszökött, s a televízióban néztük a történéseket. Ezek a hírek sok valótlan dologgal, fantáziából született marhasággal is traktálták a közvéleményt. Színes bőrű terroristákat is emlegettek. Arról is szó volt, hogy az orosz megszállás is benne lehet a pakliban. Iliescu úr sem tudta pontosan, hogy mit akar. Elég az hozzá, hogy azt is ki merete mondani, hogy a nemzetiségieket Romániában sok méltatlan mellőzés érte. Azt mi, magyarok jól tudtuk-éreztek, s szavai nyomán reménykedtünk, hogy talán megint lesz iskolánk, egyetemünk, magyar feliratok az intézményeken, tisztos katonánk a román hadseregben, magyar rendőrünk és így tovább... melleleg az utóbbi két intézményt teljességében purifikálták. A nevezett úr szavai olyanok voltak a nagy nélkülözéseket, diktatúrát átélte nép számára, mint a lány kenyér. Bevallom, hogy három napig úgy szerettem Iliescut, mint apámat. Három nap után elmúlt ez az érzés, és a gyűlölet váltotta fel, ez az érzés tetőzött a bányászjárással, Marosvásárhely fekete márciusával... s megannyi jelenség naponként erősített ama tudatomban, hogy mekkora „szélhámia” telepedett be a román rendszerváltásba.

December 22-én Kolozsváron a Continental, az Astoria környékén s másutt is halottak adták bizonyla-

tát annak, hogy a népnek elege lett a kommunista társadalmat építeni akaró uralomból. Eltekintek az akkori rendszer ismertetésétől, mert ez a dolog egy történelemkönyvben is tetemes helyet érdemelne.

Szóval – úrvacsorát kellene adni a lupényi bányászoknak, jött a kérelem. Én is mint sokan mások dr. Erdőt nagyra becsültem, főleg azért a tartásért, amely a legenda szerint ezer rab közül is kitűnt, és csak az övé volt: egyedi és sajátos.

– Elmennék – mondom én –, de nincs benzinem. Erről a benzines históriáról megint lehetne írni néhány száz oldalt, de ez most nem az a történet. Erdő püspök úr válasza így szólt:

– Dénes, maga tud beszerezni.

Valóban, elmentem egy román állatorvos barátomhoz, akinek segítségével összeszedtünk két kanna benzint, betankoltam a Trabantomat, s elindultam a Zsil völgy felé...

– Vigye el a falinaptárakat is, és tegye le a tordai parókián, hogy az aranyosszéki lelkészek karácsonyra megkaphassák – szólta még a pontosítás.

Amikor a „román” színház mellett mentem el, balra nézve láttam, hogy a tankok megint felsorakoztak, és hadrendben vonulnak fel a Honvéd utcán. Aznap reggel terjedt el hír, hogy a szászfenesi katonai ka-

szárnyákat valami idegen terroristák szállták meg, s állítólag valami helikoptert le is lőttek a „mieink”. Rémhírek a javából, s közben lövöldözések a városban. A sörgyár környékén és a szamosfalvi vám környékén is lőttek le állítólagos terroristákat.

Alig kapaszkodtam fel a Tordai úton, amikor az akkori egyetlen, ócska benzinkút előtt 5-6 románzászló-színű karszalagos állta el az utamat, mondván, hogy azonnal forduljak vissza, mert a benzinkút akármelyik pillanatban robbanhat, s a városból kimenni amúgy sem szabad.

Megfordultam, s visszamentem a püspökségre.

– Nem lehet kimenni a Tordai úton – mondom Erdő főjegyző úrnak, mire ő azt mondta, hogy:

– Dénes, maga nem mai gyerek, hát menjen a Monostor felé, s ott a Bükk erdőn keresztül van kiútja Koppánd felé, s máris Tordán van. (Csak zárójelben jegyzem meg, hogy Erdő tanár úr jól ismerte a vidéket, mert többször láttam Csifó Nagy Laci bácsival és egy Bereczky nevű fogolytársával a Bükkben sétálni.)

A tordai tankos hadosztályt kivezényelték, s ahogy Koppándnál kiértem volna a főútra, amíg a szemem látott, tankok sora állt hadrendben a szindi bányáktól egészen Ajton irányába. Az utat karszalagos „nemzetőrök” állták el, s igazoltattak. Megnézték a Trabantom csomagtartóját, rákérdeztek a sok naptárra, s miután megmagyaráztam, hogy nem röplapokat viszek, hanem falinaptárakat, s pap vagyok, s megyek a Zsil völgyébe karácsonyi istentiszteletet tartani, keresztet vetettek, és azt mondták, hogy saját felelősségre mehetnek.

Beértem Tordára, ahol valóban hallottam puska-rogást, de nem volt félelemérzetem.

Távol legyen tőlem az öntömjénezés, de a naptárakat is egyedül kellett behordjam, mert senki nem mert kibújni a házból. Torda kijáratánál a szentmihályi eltérőnél egy TIR [teherautó] a hídon keresztülfordítva zárta le a közlekedést. A híd mellett egy régi Mercedes kiégett romjai látszottak. Ha már nem tudtam Enyed felé menni, akkor, gondoltam, veszem Borrév felé az utamat, s közben leadom a Torockóra, Torockószentgyörgyre szánt naptárakat is, amelyeket eredetileg Nagyenyeden kellett volna hagyni.

Ahogy beérkeztem Torockóra, hallom, hogy a pap, a polgármester s a toronyban – töltött fegyverrel – Székely Öcsi vigyázza a falu nyugalalmát. Megúsztam a söréteket, s megérkeztem – azért némi zabszemszindrómával – Sándor Bálint barátomhoz Torockószentgyörgyre. Leadtam a naptárakat, meg akart itatni egy-két-több pohár pálinkával, s felajánlotta, hogy aludjak ott, mert meglőnek. – Rég nem volt az egyháznak hősi halottja – mondtam én. – A gyermekek nagyocskák, elváltam, s „éltünk, s ebbe más is belehalt már” – feleltem.

Bálint költőember volt, rögtön lereagálta a dolgot, s hogy József Attilánál maradjunk, eszembe juttatta

azt a költeményt, hogy Franco tábornok a földműveket besorolta ádáz katonának, azok nem szöktek meg, mert félték, hogy agyonlövetik őket. Elmentek a haddal, harcoltak a jog s a szabadság ellen, s így is elérte őket a halál.

Nagyot kacagtunk, s elindultam a Kőközön lefelé. Nagyenyedre beérve megint „koffervizit” volt, s megint meggyóntattak kilétem felől. Ez már több ketőnél – gondoltam –, és szigetelőszalaggal felragasztottam a Trabant fedelére, hogy „Preot”.

Csináltam az egyik papi fehér zsebkendőmből egy kis békességre törekvő szándékot jelző zászlócskát. Haladtam, de azért az ellenőrzéseknek nem lett vége.

– Láttunk mi már terrorista papot – mondotta az egyik „trikolóros” Gyulafehérváron.

A kudzsiri eltérőnél nagy volt a cirkusz. Barikádok, markológépek, házelemek zárták el az utamat. Itt fogott meg vagy nyolc-tíz katona, s Trabantostól vett le az útról, s vitt át a barikádok Hátszeg felőli oldalára. Itt kaptam életem első s remélem, utolsó milicista kézcsókját. Szegénykém úgy reszketett, mint a kocsonya. Az ő kemény ortodox hite, azt hiszem, titokban az egyenruhája alatt is megmaradt, s abban a tudatban, hogy a pap oldozni képesített ember, nálam akarta levezekelni az általam nem ismert vétkeit.

Eme történet után megpendültem, s kezdtem önmagamban feszíteni, hogy ki vagyok én....

A Hátszeg előtti erdő felé vivő úton, ahol a bölényrezervátum volt, láttam egy kiégett Aro kocsit, egy szétlőtt piros Daciát s a város szélén megint nemzetőröket, akik tőlem érdeklődtek, hogy mi van a vonalon.

Megérkeztem Petrozsénybe, ahol Léta Sanyika fiatal lelkész szívélyesen fogadott, csak olyan hideg volt éjszaka, hogy a fázástól jobban vacogtam, mint a hajdani pártaktivisták. Reggel érkeztem be Lupényba, s karácsony első napján valóban elmondtam: „hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek öröme léssen...”

Karácsony harmadnapján indultam haza. A hátszegi tetőn egy lepukkant kocsmában ittam egy „nekezolt”, valami árpapörkölésből származó fekete levét, s közben a tévében Brucan magyarázta, hogy milyen jó lesz ezután.

1989 karácsonyán úgy megjártam a Zsil völgyét, hogy sem autóval, sem biciklivel vagy szekérral nem találok. Hazafelé megálltam Tordán, de a naptárak a verandán úgy álltak, ahogy hagytam. Ez esztendő karácsonyán csak Lupényban árultunk falinaptárt.

Távol legyen tőlem az, hogy immár harminchárom év távlatából magamat heroizáljam, gondoltam, hogy azóta Brucannak valóban jobb lett, de a mi jólétünk, úgy látom, még várat magára.

FARKAS DÉNES

SZERETETSZOLGÁLAT

Az ukrajnai háborús menekültek segélyezéséről IV.

• Az ukrajnai háború kitörését követő napokban a Magyar Unitárius Egyház és a keretében működő Gondviselés Segélyszervezet megkezdte a háború menekülteinek és helyben maradó rászorultjainak segélyezését. Az *Unitárius Közlöny* 2022. áprilisi, májusi és szeptemberi lapszámaiban összefoglaltuk a háború első félévében megvalósult tevékenységeinket. Az alábbiakban folytatjuk a beszámoló sorozatot, összegezve az elmúlt hónapok (2022. augusztus 18. – december 31.) fejleményeit. Segélyszervezetünk Facebook-oldalán mindezekről alkalmi híradásokat, fényképeket és videóriportokat közzétünk (<https://www.facebook.com/Unitarius.Gondviseles.Segelyszervezet>).

Adományszervezés

A háború kezdetekor felhívással fordultunk az adakozó szándékú személyekhez, egyházközségekhez és cégekhez a rászoruló ukrajnai embertársaink segélyezése céljából. Ezúton is megköszönjük az eddigi támogatásokat! A Kárpát-medence-szerte, valamint az Amerikai Egyesült Államokban élő unitárius és más felekezetű adományozók, továbbá más szervezetek és magánszemélyek pénzádományai (2022. december 31-ig) elérték az 1 066 000 lejt (= 86 300 000 Ft, azaz 230 000 USD) összértéket. Ez nem tartalmazza a felajánlott természetbeni adományok, az ingyenesen biztosított tárgyi feltételek és szolgáltatások becsült értékét, ami szintén komoly nagyságrendet képez. Az alábbiakban ismertetett segélyezési tevékenységeinkre az elmúlt tíz hónapban összesen 880 000 lejt (= 71 300 000 Ft, azaz 190 000 USD) költöttünk. Továbbra is várjuk a felajánlásokat, biztosítva azok rendeltetésszerű felhasználását.

Szállás, étkeztetés és egyéb szolgáltatások menekülteknek

A háború kezdetétől Kolozsváron hetven ukrajnai menekültet fogadtunk be az egyházi épületeinkbe. Közülük néhányan az új évet is az általunk biztosított szálláshelyeken kezdték. A szállás és étkeztetés biztosítása mellett természetbeni adományokkal, orvosi ellátással, állásközvetítéssel, szakmai tanácsadással és alkalmi ügyintézőkkel is igyekszünk segíteni

vendégeinknek. Közülük többen is szervezőtársunkká váltak, akik által közvetlenül és hatékonyan tudunk kapcsolatot tartani az ukrajnai menekültcsoportokkal, ugyanakkor közösen juttattuk célba az eddigi hat segélyszállítmányunkat Dél-Ukrajnába.

Oktatási és közösségi tevékenységek

Segélyezési programjaink sajátos színterét az ukrán óvodai csoport indítása, amely 2022. április 5. óta működik a Kolozsvári Unitárius Bölcsődében. A huszonöt menekültgyermek óvodai programjait két ukrajnai menekült óvodapedagógus vezeti.

A János Zsigmond Unitárius Kollégium egyik osztálytermében 2022. június 15-én elemi iskolai csoportot indítottunk 22 ukrajnai kisiskolás számára, akik oktatására két ukrajnai tanítót alkalmaztunk. Az új tanév kezdetén – a Kárpátaljai Református Egyház közreműködésével – Ukrajnából szereztünk be egy-egy teljes körű tankönyvsomagot az általunk működtetett elemi iskolás csoportnak, hogy a gyermekek hazájuk tanrendjének megfelelően tanulhassanak.

Tavaly szeptemberben – helyszűke miatt – mindkét csoportot más kolozsvári helyiségekbe költöztettük (egy magánóvodába, illetve egy bérelt osztályterembe), ahol azóta is működnek.

Segélyszállítmányok

Segélyszállítmányaink két fő iránya változatlanul Kárpátalja és Dél-Ukrajna. Alább összefoglaljuk az elmúlt hónapokban szervezett segélyszállítmányaink lényegesebb adatait.

A 2022 márciusa és augusztusa között Kárpátaljára öt segélyszállítmányt juttattunk el. A Kárpátaljai Református Egyház Diakóniai Koordinációs Irodája az átvett adományok egy részét az általa működtetett menekültközpontokban több ezer menekült segélyezésére fordította, a többit pedig továbbította a harcok által közvetlenül érintett kelet-ukrajnai övezetekbe. A hatodik segélyszállítmányt 2022. szeptember 26-án szintén Beregszászon adtuk át Nagy Gizella tiszteletes asszony jelenlétében, aki az Unitárius és Univerzalista Nők Nemzetközi Szövetségének elnökségi tagjaként a tengerentúli sikeres adományszervezésből is kivette részét. A tartós élelmiszert, étkezési sót, esőkabátokat

és gumicsizmákat tartalmazó újabb szállítmány összértéke 14 747 lej volt. A hetedik segélyszállítmányunk adventkor több rendben érkezett meg Kárpátaljára: november 29. és december 18. között Kolozsvárról három alkalommal szállítottunk segélyeket, december 12-én pedig a Gondviselés Segélyszervezet magyarországi tagozata részéről Budapesten adtunk át további adományokat a Kárpátaljai Református Egyház megbízottjának (1 239 296 Ft értékben). A legutóbbi akciónk sajátosságát képezte, hogy az adományok egy részét a Kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium képviselői (Solymosi Zsolt igazgatóhelyettes és Elekes Zsolt iskolalelkész) december 18-án Beregszászon adták át a helybeli Kossuth Lajos Líceumnak, az újdonsült testvériskolai kacsolatfelvétel megerősítéseként. A 71 940 000 lej összértékű legutóbbi segélyeink címszerűen: áramfejlesztők, áramtárolók, áramszünet-mentesítő (UPS-) készülékek, meleg ruházat, tartós élelmiszerek, édességek, esőkabátok, gumicsizmák, zseblámpák, fényszórók, padok, fertőtlenítőszer, tisztálkodási és egészségügyi kellékek, vitaminok és orvosságok, üzemanyagtartályok. Mindezek mellett a Gondviselés Segélyszervezet magyarországi tagozata és a Budapesti Unitárius Egyházközség a kárpátaljai Gát település rászorultjainak is küldött tizenkét doboznyi adományt (tartós élelmiszerek, édességek, tisztálkodási szerek).

Segélyszállítmányaink másik iránya Dél-Ukrajna, ahonnan több menekültcsalád is a kolozsvári egyházi épületeinkben lelt menedékre és vált segítőtársunkká különféle szervezési területeken. Március óta elsősorban általuk tájékozódunk az Odessza környékbeli szükségletekről, amelyek szerény enyhítése céljából március és augusztus között négy alkalommal juttattunk segélyszállítmányokat ebbe a térségbe. Augusztus 11-én ért célba – a bombatalálattól megrongálódott mikolajivi kórháznak szánt – negyedik segélyszállítmányunk, majd ezeket további kettő követte Odeszsaába: augusztus 24-én gyógyszereket és élelmiszereket küldtünk, majd karácsonykor – 30 000 lej összértékben – négy áramfejlesztőt, napelemes fényszórókat, gyertyákat, vitaminokat és gyógyszereket, összecukható ágyakat, ruhákat és lábbeliket. Ezúton is köszönetet nyilvánítunk önkéntes munkatársainknak, akik december 23–28. között Kolozsvárról odesszai segély-

szervezetekhez és iskolákhoz szállították ezeket a segélyeket: Vladimir Szkalszkij és felesége, Julija Szkalszka Kolozsváron élő menekültvendégeinknek, valamint Kiss Olivérnek, a *Szabadság* újságírójának.

Novemberben a kelet-ukrajnai Harkivba is sikerült eljuttatnunk egy kisebb segélyszállítmányt.

Végül következzen egy részlet a Kárpátaljai Református Egyház főgondnokának és a diakóniai osztály igazgatójának legutóbbi köszönőleveléből. Nagy Béla főgondnok az egyházunk részéről megnyilvánult segítőkészség elismerésén túlmenően betekintést nyújt a kárpátaljai/ukrajnai mindennapok háborús gondjaiba, ugyanakkor imádságos hangot ad a szenvedő emberek és közösségek békevágyának.

„A Kárpátaljai Református Egyházkerület elnöksége nevében ezúton szeretném kifejezni hálás köszönetünket azért az önzetlen támogatásért, melyet Önöktől – a Gondviselés Segélyszervezet – az elmúlt mintegy kilenc hónap alatt kaptunk.

Rendkívüli évet élünk. Már több, mint kilenc hónapja keseríti a lelkünk, mióta ránk tört az orosz agresszió, s vele együtt a háborús lidércálmom... Sajnos nem álom, nagyon is valóságos és pusztító, ami körülöttünk zajlik. Akik az első napokban elmenekültek, nagy részben már biztonságosabb életüket élik. Több millióan vannak... Mi, akik itt maradtunk, kitartunk. Akármennyire nehéz is. Nehéz a pedagógus dolga, mert a mindennapos iskolai szokásrend része lett a légiriadó, az óvóhely. Nehéz a lelkész dolga, amikor reményt kell öntenie a csüggedő szívekbe. Nehéz, ropant nehéz mindenkinek... Nehéz manapság optimistán lenni, de hisszük: minden rossz után okvetlenül következnie kell valami jónak! A jónak a béke képében kell megtestesülnie. Mióta ránk tört a háború, új értelmezést kapott a probléma, a gond szó jelentése. Ám mi még ezzel együtt se panaszkodjunk, hiszen van hol álomra hajtani a fejünket, van otthonunk, családjunk. Százvezrek, milliók már ezt sem mondhatják el magukról. Ezért minden hozzánk érkező segítség óriási jelentőséggel bír! [...]

Kívánjuk, hogy Isten kegyelme és szeretete kísérje Önöket a mindennapokban, gazdag áldását kérve életükre és tevékenységükre! Testvéri köszöntéssel: Nagy Béla s. k. [Beregszász, 2022. december 3.]”

A GONDVISELÉS SEGÉLYSZERVEZET ELNÖKSÉGE

Új szociális-közösségi központ Székelyudvarhelyen

A Gondviselés Segélyszervezet az elmúlt években nekilátott egy új szociális-közösségi központ létrehozásának Székelyudvarhelyen. A helyszín egy olyan ingatlan, amelynek központi elhelyezkedése (Kossuth Lajos utca 43. szám) és tágas mérete alkalmas e célra:

a telek területe 957 m², az átalakítást követően az épületegyüttes hasznos összfelülete 508 m² lesz.

A történet egy váratlan felajánlással kezdődött. A székely anyaváros szívében fekvő patinás, 19. század végi épületegyüttes megvásárlásának ötlete 2016 novemberére nyúlik vissza, amikor kapcsolatba kerülünk a tulajdonos családdal. Miután másfél évtizedig pereltek a romániai államigazgatással a kommuniz-

A hátsó épületrész 2022 decemberében

A hátsó épületrész és az udvar látványterve

mus idején elkobzott ingatlan visszaszolgáltatásáért, 2016-ban jogerősen megnyerték a pert, és ez alapján visszaszerezték a teljes ingatlanfelület 82,36%-nyi részének tulajdonjogát. E hosszú és nehéz időszak lejártával tolmácsolták számunkra az ingatlan korábbi tulajdonosainak, néhai Hans Dienes és Helene Dienes akaratát, akik az ingatlannak egy nemes cél szolgáltatását, például rászorulókat segítését képzelték el egykoron. E szándék megvalósításaként az örökösök arra gondoltak, hogy valamely egyházi intézménynek vagy szervezetnek jutányos áron ajánlanák megvásárlásra az épületet.

November végén megnéztük az ingatlant, körbejártuk az összes termét, beleértve a pincét, padlást, csúrt, kertet, majd a lehetséges vételárról is beszélünk. A felajánlás fölöttébb kedvezőnek tűnt, és segítségnyújtásunk elnöksége örömmel elfogadta. A vételár nagyjából egyharmada volt az ingatlan akkori adózási értékének. Az előszerződést 2017. március 8-án kötöttük meg; az adásvételi szerződés véglegesítésére és ez alapján a tulajdonjog átruházására a Gondviselés Segélyszervezet nevére 2020. február 28-án került sor. Köszönjük az államosítás előtti tulajdonosoknak és örökösöknek a nemes lelkű felajánlást! Reméljük, hogy a következő években beteljesül a segítő szándékuk.

A 2017 és 2020 közötti években körvonalaztuk az ingatlan rendeltetését, és nekiláttunk az anyagi forrásszerzésnek. Egyházunk vezetői és illetékes szakemberei azóta is kiemelkedő fontosságú segítséget nyújtanak mindezekben, amit ezúton is köszönettel értékelünk. Természetesen a székelyudvarhelyi önkormányzat vezetőivel is számba vettük a városbeli szociális problémákat, így olyan hiánypótló központ létrehozását készítettük elő közösen, amelynek szerepe összhangban áll a helybeli szociális-közösségi igényekkel és a vonatkozó városfejlesztési tervekkel.

Évekig tartó folyamat eredményeként a központ működtetését az alábbi összetett rendeltetéssel ter-

veztük meg: idős személyek nappali foglalkoztató programjai; szakkollégium működtetése; családsegítő foglalkozások, közösségi programok; szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, oktató-nevelő programok; fogyatékossgal élő személyeket és hozzátartozóikat segítő szakmai programok; raktárhelyiség biztosítása természeti csapások esetében használható eszközök és rászoruló személyek segélyezését szolgáló természetbeni adományok tárolására; vendégszobák, irodahelyiségek.

A központ létrehozásának első szakaszához Magyarország Kormánya – az EGYH-KCP-19-P-0117. számú támogatási szerződés alapján – nyolcvanegymillió forinttal járult hozzá, amiért segítségnyújtásunk részéről ezúton is köszönetet nyilvánítok. Ez a támogatás biztosított alapot az ingatlan megvásárlásához, az építészeti tervek elkészítéséhez, a műszaki szaktanácsadáshoz, valamint a kivitelezési munkálatok első szakaszának megvalósításához (munkatelep-szervezés, bontás, építkezés és területrendezés).

Következzen egy rövid felsorolás azokról, akiknek az eddigi munkálatokban kiemelkedő szerep jutott. A projektvezető Orbán Árpád, akit segítségnyújtásunk elnöksége 2020. december 18-án kért fel erre a feladatra. Az építészeti tervek elkészítésével az elnökség 2021 februárjában – alapos mérlegelés nyomán – a székelyudvarhelyi 4ZET ARCHITECTS építésműhelyt bízta meg, két nagyon jó ajánlat közül választva. A Várday Zsolt építész által vezetett munkacsoport 2021 júliusára készítette el a kiváló minőségű tervdokumentációt. Az új létesítmény építészeti szerkezetét és kinézetét a látványtervek alapján szélesebb körben is népszerűsíthettük, és minden eddigi visszajelzés elismerő volt a tervezőkre nézve. A szükséges hatósági engedélyek kibocsátási folyamata 2022. április 14-én ért véget az építkezési engedély aláírásával. A kivitelezési munkálatok elvégzésére négy építkezési cég nyújtott be ajánlatot, amelyek közül az elnökség a székelyudvarhelyi Macops Kft. mellett döntött. A mű-

szaki ellenőri feladatok ellátására Bogdán Róbert mérnököt és csapatát (Atuprofessing Kft.) kértük fel.

A tényleges munkálatok 2022. június elején kezdődtek tereprendezéssel az ingatlan hátsó részében és egy kisebb épületrész lebontásával. Év végéig sikerült „pirosban” felépíteni és befedni a C2-es jelzésű, hátsó épületrészt, amelynek alapterülete 88 m², az épített összfelülete pedig 266 m² (földszint, emelet és manzárd), a hasznos felülete 185,4 m² a lépcsőház nélkül. Ennek az új épületrésznek a földszintjén egy húsz férőhelyes terem lesz kialakítva a majdani szociális-közösségi foglalkozásokhoz, fedett bejárattal és előszobával, valamint mosdóval. Az emeleten és a manzárdban vendégszobákat alakítunk ki, amelyek a szükségletek szerint átalakíthatóak bentlakási szobákká, illetve irodahelyiségekké. Az említett kormánytámogatás felhasználásával ennyit tudtunk

megvalósítani. Amikor további anyagi források állnak majd rendelkezésünkre, a központ létrehozását a következő munkaszakaszokkal folytatjuk: a C2-es épületrész belső munkálatainak elvégzése és használhatóvá tétele; a többi épületrészek külső és belső felújítása, ellátása közműszolgáltatásokkal, épületgépeszeti felszerelésekkel, műszaki berendezésekkel, bútorokkal, háztartási gépekkel és más kellékekkel; a hajdani csűröket megidéző, fedett kültéri foglalkoztatóként működő kerti pavilon kialakítása; a kert és az udvar területrendezése. Mindezekkel párhuzamosan szervezésileg is előkészítjük a központ majdani működtetését. Bízunk abban, hogy a hetedik „életévébe” lépett álom előbb-utóbb valóra válik, s maradéktalanul betölti majd szerepét egyházunk ember- és közönségszolgálatában.

ORBÁN ÁRPÁD, SZABÓ LÁSZLÓ, VAGYAS ATTILA

NŐK VILÁGA

Isten ajándéka

„A te hited megtartott téged, menj el békességgel!”

(Lk 7,50)

Életünkben minden perc döntések sorozata elé állít. Reggelente, már az első pillanatban, megkérdem magamtól, hogy ma hogyan szeretném érezni magam. Milyen érzésekkel, gondolatokkal és hozzáállással kezdjem és töltssem el a napot? Sok-sok gyakorlással megtanultam, hogy első gondolatom a hála legyen. Rengeteg dologért lehetünk hálásak, de elsősorban magáért az életért mondok naponként köszönetet! Ez a hála valamilyen titokzatos és mégis egyszerű módon megnyitja a szívemet, és örömmel tölt el!

Ma ezt a bölcsességet olvastam: „Egyetlen pillanat meg tudja változtatni a napodat, egyetlen nap megváltoztathatja az életedet, és egyetlen élet megváltoztathatja az egész világot.” Milyen igaz! Ezekre a pozitív irányban megváltoztatott életekre most valóban nagy szükség van!

A napokban többször is eszembe jutott, hogy vajon hányszor és mikor mentette meg életemet a hit. Rájöttem arra, hogy naponként többször is megmenekülök, amikor rábízom magam a Gondviselésre, amikor az imént emlegetett döntések elé kerülök, és választok. „A hit bizalom Istenben” – tanultuk valamikor a kátéból. Ezt a bizalmat választom, most már elég gyakran. A hitem kivétel nélkül minden nehéz helyzetben segített felemelkedni, megnyugodni. Néha nehéz megvalósítani ezt az állapotot, mert *két-ség*be esünk és elhagyjuk az *egy-ség* állapotát. De mindig választhatunk. Hosszú, belső lelki munka jutalma lesz a nyugodt szív, a békesség, biztonság érzése és a reményé, hogy az élet – mindenek ellenére – még sok szépséget és örömet tartogat számunkra!

Azt kívánom mindannyiunknak, hogy merjünk minél többször jól dönteni, és lássuk meg életünk minden történéseiben a lelki fejlődési lehetőséget, önmagunk minél teljesebb megismerését.

Számomra ez Isten ajándéka: *a hit*.

DIMÉNY CSILLA JÚLIA

Felhívás előfizetésre

A Nők Világa kiadványunk 2023-ban is négy alkalommal jelenik meg: húsvétra, nyáron, ősszel és karácsonyra. Az előfizetési díj egy évre postaköltséggel együtt 20 lej. Az előfizetési díjat a következő bankszámlára kérjük utalni, megjegyezve, hogy kitől érkezik az utalás:

ASOCIATIA FEMEILOR UNITARIENE DIN ROMANIA
CUI: 9343746

Cod IBAN : RO47 BTRL 0130 1205 9214 39XX
Banca Transilvania Cluj

Előfizetni a köri elnökök vagy az egyházközségek közvetítésével, illetve személyesen lehet Asztalos Klára UNOSZ-titkárnál a 0740 685 087-es telefonszámon, illetve a klariasz44@gmail.com elektronikus postacímen.

Határidő: 2023. március 1.

Aki szeretné a Nők Világát rendszeresen olvasni, kérjük, hogy fizessen elő idejében!

Van, aki/ért az egyletes úton!

• A mátt különösen meghatározó, a jövőbe tekintő, de a múltba gyökerező, 123 évre visszatekintő ifjúsági munka örökösének lenni nagy ajándék. Azt a hagyatékot továbbformálni, amelyet a 19. század végén, a 20. század elején a kor szellemiségét meghaladva álmotdakt meg elődeink, időnként komoly kihívás. Utódaik lenni a legendás '90-es évekbeli nagyot álmoló fiataloknak, illetve azoknak, aki az elmúlt 30, 15 és 5 évben rendíthetetlen akarattal formálták ezt a közösséget, nagy megtiszteltetés. Ugyanakkor különös, hogy mi, a Z és alfa nemzedék fiataljai, vagy talán helyesebb, ha azt mondom, egész egyszerűen a mindenkori enyje-bejnyével bélyegzettek azok, akiknek – Balázs Ferencet parafrázálva – az egyleti lét valóságának továbbkovácsolása jutott osztályrészül, akik hihetünk ebben a feladatban.

Úgy véljük, nem vagyunk egyedül, amikor azt mondjuk, hiszünk az egyletes erőben. Hisszük, hogy a hit egyletes módon, ebben a közösségben való megélése segít megsejteni, hogy mi vagyunk a „világ világosságai”. Mert ebben a közösségben vannak még olyanok, akik naivan hiszik, ha ők szétosztják a fényüket, szebbek lehetnek a holnapok.

Úgy véljük, nem vagyunk egyedül, amikor azt mondjuk, hiszünk az egylet hivatásában. Hisszük, hogy itt ki-ki megtapasztalhatja, fénye nem rejthető véka alá. Mert itt a játék és felelősség mezsgyéjén táncolva tanulunk tenni egymásért. Tették és tesszük ezt több mint száz éve.

Csak hogy minden olyan közösségnek – így nekünk is –, amely az örökös megújulás elve alapján képzeli el a küldetését, szüksége van arra, hogy időről időre a jelen kihívásainak tükrében feltegye magának az önvizsgálatra sarkalló kérdéseket. Az elmúlt három év és annak viszontagságai lehetőséget teremtettek arra, hogy az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet elővegye ezeket a kérdéseket, és válaszokat is adjon rájuk, tettük mindezt a múlt megvalósításainak fényében, a jelen tükréből a jövő felé tekintve. A nagy múltra visszatekintő szervezet tartalmi öröksége és értékeinek gazdagsága ugyanis számos olyan lehetőséget tartalmaz, amelyek meghatározták a mindenkori egyletesek világát, és amelyek hitünk szerint a jövőt is formálni fogják. Ennek értelmében az ODFIE elnöksége a 2023. évben ezt a jelmondatot tűzte zászlajára: van, akiért és van, aki ért az egyletes úton.

Idei évünk jelmondatában benne van az a meggyőződésünk, hogy bár időnként keserű szájjal

megállapítjuk, „egyre csak fogyunk”, még mindig vannak, akik fogékonyak az egyletezés hagyományára és így az egyházi körforgásba való bekapcsolódásra. Ugyanakkor tartalmazza azt a szándékot is, hogy a fiatalokhoz, kétségeikhez, kérdéseikhez értő módon, nyitottan igyekszünk fordulni, hogy megtaláljuk azt a sokat emlegetett „közös hangot”. Tesszük mindezt azzal a hittel, hogy az ODFIE a jelen kihívásai között a Z és alfa generáció számára is tud szabadságot, biztonságot, elfogadást és fejlődési teret adni az értelmes párbeszéd, válaszok, véleménykimondás és meghallgatás, hitünk megélése és az otthonos megnyugvás keretei között, a barátok közösségében.

Az idei jelmondatunk fényében meghirdetjük a nagy országos rendezvényeinket, tevékenységeinket az alábbiak szerint:

Év egylete vetélkedő – április 13. – december 1.

Egyletegyetem – fiatalok gyakorlati képzése – későbbiekben meghatározandó helyszínen, március 17–19.

Mamut körút – április 12–16., Erdély-szerte

Közös utakon – ifjúsági istentiszteletes körút – május 12–14.,

Erdély-szerte

OMNIUM – 4. ODFIE-sportolimpia – június 9–11., Tusnádfürdő

ArtZ – 4. ODFIE összművészeti találkozó – augusztus 3–7., Nagyajta

ODFIÓKA egyletbeavató: a 2023-ban konfirmált fiatalok országos egyletbeavató eseménye – augusztus 28–30., későbbiekben meghatározandó helyszínen

Egyetemisták találkozója – október 13–15., későbbiekben meghatározandó helyszínen

25. Dávid Ferenc-emlékzarándoklat közösen a Magyar Unitárius Egyházzal – november 4., Déva

Közös utakon – ifjúsági istentiszteletes körút – területi felosztásban Erdély-szerte öt helyszínen, utána közös tevékenységgel, november 24–26.

ODFIE-gála – december 8., Kolozsvár

Add tovább! akciók – december folyamán, Erdély-szerte

46. unitárius ifjúsági konferencia – a későbbiekben meghatározandó időpontban és helyszínen.

A kérdés már csak annyi, hogy te is ott leszel-e, amikor a múltból megerősödve, a jelent kiforgatva a sarkából, a jövőbe tekintve elindulunk érted, értünk és Istenért.

AZ ODFIE ELNÖKSÉGE

EGYHÁZUNK HÍREI

• **2022. december 19-én** Magyarország köztársasági elnöke, Novák Katalin meghívására **Kovács István püspök adventi ebéden vett részt a Sándor-palotában** a testvéregyházak vezetőivel.

• **2022. december 21-én a nyugalmazott lelkészek találkozására került sor Recsenyében**, amelyen Kovács István püspök köszöntötte az egybegyűlt lelkészeket.

• **2022. december 21-én Kovács István püspök a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnáziumba látogatott**, ahol a gimnázium tanári karával folytatott tanácskozást.

• **Kovács István püspök meghívására üléseztek Kolozsváron, a Vallásszabadság Házában január 19-én az erdélyi magyar történelmi egyházak főpásztorai** Kelemen Hunorral, Románia miniszterelnök-helyettesével. A találkozón, amelyen a házigazda mellett Kovács Gergely érsek, Böcskei László, Schönberger Jenő római katolikus, Kató Béla és Bogdán Szabolcs János református püspökök, valamint Kerekes László római katolikus segédpüspök és Jakab Adorján kabinetfőnök vett részt, a történelmi egyházakat és az erdélyi magyarság egészét érintő kérdésekről egyeztettek a jelenlevők. Az együttlét a püspökök közös imádkozásával indult a belvárosi unitárius templomban.

Egyházköri hírek

• Háromszék-Felsőfehéri Egyházkör

A baróti egyházközségben január 12-én mutatta be Márk Attila az Enyedi Pállal közösen írt *A Magyar Unitárius Egyház organái* c. munkájának első kötetét, illetve *Az Isten láthatóképpen elősegél* c. könyvét.

• Magyarországi Egyházkerület

Január 22-én mutatták be a *Budapesti Unitárius Egyházközségben Klotz Miklós Torockó és viselete* című kötetét. A könyvbemutatót megelőzően Csécs Márton Lőrinc kolozs-tordai esperes tartott istentiszteletet.

• Székelyudvarhelyi Egyházkör

A több éve tartó felújítási munkálatok befejezéséért adott hálát 2022. december 18-án a Székelyudvarhely-Belvárosi Unitárius Egyházközség. Az ünnepi istentiszteleten Kovács István püspök végezte a szószégi szolgálatot. Simó Sándor, a gyülekezet lelkésze, a munka folyamatáról számolt be, és köszönetet mondott mindazoknak, akik ez elmúlt években támogatták a felújítási munkálatokat. 2017-től kezdődően a következő munkálatok valósultak meg: fűtésrendszer korszerűsítése, orgona javítása, a toronyszoba, a templomi ra-

vatalozó és a templom külső és belső felújítása, a tetőzet cseréje, valamint imaterem, szeretetotthon, lelkézési és adminisztrációs iroda kialakítása.

Halottaink

Életének 91., házasságának 65. évében hosszú, de türelemmel viselt betegség után január 13-án Kolozsváron elhunyt **Benedek Sándorné Fodor Anna** tiszteletes asszony. 1933. január 12-én született Aranyosrákoson. Középiskoláit Kolozsváron végezte. Ugyanitt szerzett biológia-földrajz tanári egyetemi oklevelet. Pedagógusként tevékenykedett Tordatúron, Kövenden, Bágyonban, Várfalván és Visán. 1957-ben kötött házasságot Benedek Sándor unitárius lelkéssel. Frigyüket Isten két gyermekkel, Enikővel (elhunyt) és Tündevel ajándékozta meg. Emlékét kegyelettel őrzi férje, leánya, unokái és azok családjai, dédunokái, testvérei. A kolozsvári Házsongárdban helyezték örök nyugalomra január 17-én 12 órakor. Gyászszertartását Rácz Norbert Zsolt belvárosi lelkész végezte.

Életének 93. évében, január 19-én elhunyt Kolozsváron **Zsakó Erzsébet**, aki az 1989-es változások után újraalakult országos nőszövetség első elnöke volt 1992 és 2001 között. A *Hinni és tenni* című könyv szerzője 1930. december 10-én született Kolozsváron, 1953 és '59 között a iași-i műegyetemen szerzett textilmérnöki diplomát, majd a kolozsvári Someșul kötöttárugyárban dolgozott. Cikkei jelentek meg többek között az *Unitárius Közlönyben* és a *Keresztény Magvetőben*. Gyászszertartását Rácz Norbert Zsolt belvárosi lelkész végezte január 23-án 10 órakor a Házsongárdban.

Felhívás az *Unitárius Közlöny* előfizetésére

Felhívjuk kedves Olvasóink figyelmét, hogy a 2023. esztendőben havilapunk ára szabadárúsításban és előfizetésben is 4 lej lesz. Lapunkat a lelkészi hivatalokban lehet megvásárolni, illetve előfizetni, a 48 lejes éves előfizetés biztosítja egész esztendőben az *Unitárius Közlöny* rendszeres érkezését.

4.			Hegedű- tartozék		Kacsá- etetés része!	Rag, a -be párja		8.	7.			3.	S
Nem régi			5.			1.			Tisztelet- beli (röv.)			Idegen bölény	
Dánia közepe!		Hova ..., merre sza- ladjak?							Módosít- ott zenei félhang				
Az egyik étkezés		Lóeledel					Szláv nép- tulajdona		A tetejére				
							Közleke- dési sáv						
Szerveze- ti egyesed				Utánzó								Zsírradag!	
Egyféle végtagok				2.								Kilo- (röv.)	
					Részben szétoszt!				Tizenegy (francia)			Shó vége!	
					Párosan lerak!				Ugyan- az (röv.)				
Verssor!		Olasz- osztrák hegység					Szűk, rej- tett sarok				Sertések lakóhelye		
Mulasztás miatti ki- hagyásuk		Megfejtő					Fekvő- hely				Kitűz a széleire!		
												Ipsilon	
												Német autó- márka	
					Összevís- sza vág!				Arma tárgyak				
					Teafőző- alkatrész!				Kárpátal- jai lakos				
Q.K.		„... papucs- ban menj a hegyre”									Fél percl		
Mexikói sajtfele		Kiabál									Brit és jemeni autójelzés		
Üres slag!							... Hauer (színész)						
Az 1568. évi ... ország- gyűlés							Európai folyam						
Majdnem teli!				Felülről letakar				Táblázat (angol)					
				Téli sport				Fagyaltos édesség					
					6.	L				N		Sólyom- fejl	
												Becézett Enikő	
Tehetős, vagyonos (ember)	L				A	Mi az hogyl!					Nem az, hanem ...		
						Ítal (bízal- masan)					Forgalmi adó (röv.)		
1. 120 éve, 1903. február 7-én született lelkész, főjegyző, az 1956-os forradalmat követő megtorlási hullám egyik unitárius áldozata. 2. Szülőfaluja. 3. Itt végezte középiskolai tanulmányait. 4. Itt szerezte unitárius lelkészi oklevelét 1928-ban. 5. 1934-től itt volt segédlelkész. 6. 1936 és 1940 között ennek az egyházközségnek volt a lelkésze. 7. 1940–1959 között ... volt. 8. Itt hunyt el 1969. február 25-én.			Fontos gazdasá- gi ágazat					Hirtelen elmozdít					
								Emelked- ni kezd!		Az egyik gyermek			
							A vas vegyjele			Magán- hangzó			
				A jelen- legi 24 órához kóthető	K							Az ellen- állás jele (a fiziká- ban)	

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

Kiadja a Magyar Unitárius Egyház, Kolozsvár

Alapítási év: 1888. Új sorozat (1990-től)

Megbízott szerkesztőbizottság: dr. Andorkó Júlia Eszter szerkesztő, Koppándi Júlia médiareferens.**Munkatársak:** Asztalos Klára (Nők világa), Ferencz Csaba-Levente (rejtvény), Magyar Zita Emese (Ifjúsági oldal), Czire Alpár (fotó), Szombatfalvi Etelka (Gyermekoldal), Szabó László (Szeretetszolgálat).

Tördelés: Virág Péter. Olvasószerkesztő: Dénes Gabriella.

Nyomtatás: Idea Nyomda, Kolozsvár.

Postacím: 400105 Cluj, B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.

Telefon: (0)264 593 236. E-mail: kozlony@unitarius.org

A lapszám letölthető: kozlony.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció: **Gáspár Péter** és **Mezei Melinda**. A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás: **Verbum Egyesület**, tel.: 0264 596 478.A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje: a tárgyhoz előtti hónap **15-e**. Kéziratokat és fényképeket nem örzünk meg, és nem küldünk vissza. A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézeteit.

ISSN 1220-8418

Támogatók: Romániai Magyar Demokrata Szövetség és Communitas Alapítvány; Bethlen Gábor Alap.

Barangoló Isten országában

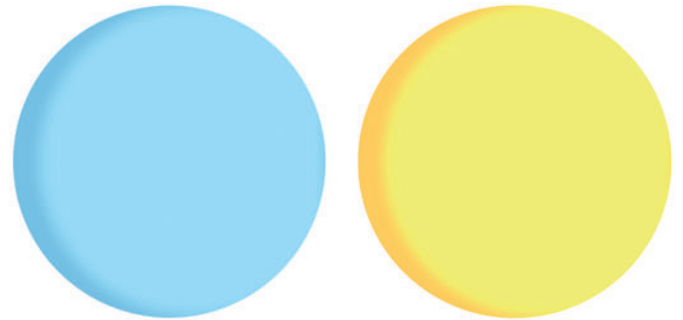
Kedves Gyerekek!

Az év második „árral” végződő hónapja van. A világon megannyi változás, kihívás van, mint árváltozások, áradások, hamis és nyomasztó hírek, ha ezek mellett nem figyel az ember, napról napra eltöprel benne a hála, a szívből áradó szeretet ereje. Ti már tudjátok, hogy a hála és a szeretet a legkedvesebb Isten szemében. Ragyogó, őszinte, tiszta szemetekből csillog e széles világra a remény, a békesség és boldogság ígérete. Legyetek jók! Februárban a tél elbűcsúztatása sokak kedvelt eseménye. Végre fényesebbek lesznek a nappalok, az új év lehetőségében új álmok, vágyak születnek a szívekben, igyekszünk valósággá varázsolni az álmot. A farsangi időszak téltemető, tavaszkezdő ünnepség, amely kapcsán van is feladatokat. Tájegységenként változó szokások, hagyományok tették e többnyire szürke vagy havas időszakot színessé, mulatságossá. Ahonnan én származom, az volt a szokás, hogy a nagymamák, szülők lá-

nyaikkal pánkót vagy más néven fánkot sütöttek ez időszak valamelyik napján, az óvodai és iskolai farsangi ünnepségek kiváló csemegéje gyanánt.

Feladat

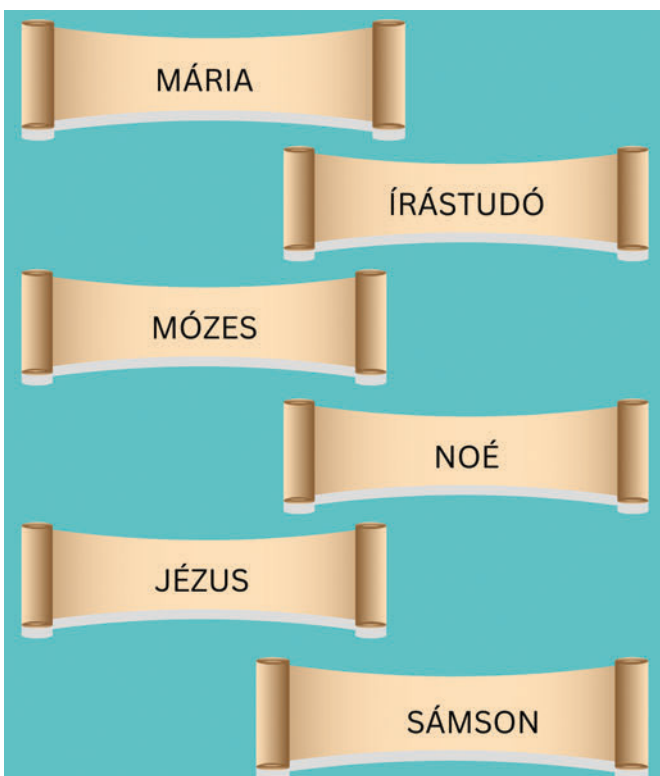
Keress meg az unitárius falinaptárban vízkeresztet (január 6.) és hamvazószerdát, majd karikázd be őket, hogy lásd, mettől meddig terjed a farsang. Ugyanakkor számold meg, hogy hány hétből és napból áll. A kiszámolt eredményt írd be az alábbi körökbe!

Játsszunk!

Farsangi bálra hívlak benneteket! Először is kössétek össze a megfelelő neveket a megfelelő bibliai személyekkel! A megadottak közül kit választanátok, hogy

jelmezként magatokra öltsetek? Miért? Fogalmazzátok meg, és írtok le röviden. Jó munkát kívánok!

Ukrajnai menekültek segélyezése

Bethleemes előadás az ukrajnai menekültgyermekeknek Kolozsváron

Ukrajnai menekült-kisiskolások tanórán Kolozsváron

Áramfejlesztők átadása Odesszában karácsonykor

Hatodik kárpátaljai segélyszállítmány átadása Beregszászon

Segélycsomagok átadása a Beregszászi Kossuth Lajos Líceumnak

Hetedik kárpátaljai segélyszállítmány átadása a Kárpátaljai Református Egyház főgondnokának

Bálint Róbert Zoltán lelkész (Mészkö), **Csécs Márton Lőrinc** lelkész (Torockó), **Gálfalvi Gábor** ny. iskolaigazgató (Alsóboldogfalva), **Farkas Dénes** ny. lelkész (Kolozs), **Kecskés Csaba** lelkész (Marosvásárhely), **Kerekes Mónika** lelkész (Gyergyószentmiklós), **Kovács István** püspök (Kolozsvár), **Lőrinczi Krisztina** óvodapedagógus (Városfalva), **Orbán Árpád** mérnök (Székelyderzs), **Szabó Előd** lelkész (Ürmös), **Újvárosi Katalin** lelkész (Zetelaka-Székelyudvarhely), **Vagyas Attila** lelkész, a Gondviselés Segélyszervezet alelnöke (Kolozsvár), **Vida Rozália** lelkész (Alsóboldogfalva)